

ŽENA IN DOM

LETO V. JANUAR Priložena sta Gospodinjski koledar
za leto 1934. in knjiga Uptona Sinclaira Alkohol, III. del

Vedno imam v spominu dober
okus dr. Pirčeve sladne kave.

Dr. Pirčeva sladna kava je namreč zdrava in tečna
hrana. Priporočam jo tudi Vam. Družine, kupujte samo
domač izdelek, in to je izborna dr. Pirčeva kava.

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA JED LE S PRAVIM DOMAČIM IZDELKOM.

Od gospodinje pohvaljen in
milijunkrat izkušen

Bactamid

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja

nelomljiva mol za zbijanje testa in baze-
jeje; močira kuden tega posika varuje mo-
bave sanga rumenjaka kakor tudi mol em-
beljaka.

Bactamid se koflatno doda vsaki močnatj
in pečiri, posebno omletam, žitjakom,
smezem, krepicam, omakom, kuhinjskim, k
dem, maslacem in krikoma testu itd. v
se dobi lepo obliko in je lahko prehr-

lin 1.50 g

**Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjjo.**

Vsečina tega zavočka uporabljana po
osvojenem navodilu, da škr vkupa-
nega soka. Šeja marmelade, sad-
stalnost in zabrani njih kvarjenje po
plesuobi ter kisano.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D.A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

**Doktor Oetker-jev
pecilni prašek**
je najboljši!
Zakonito zaščiteno pod
imenom

Backin

**Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor**
za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadobi velik puding,
kremo, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vanilijev aroma.
Vsečina tega zavotka nadomestuje 2-3 stroke
dobre vanilije.

Backin

ŠE NEKAJ DNI IN SVETI VEČER BO TU . . .

Za božične praznike se vsi radi slavnostno oblečemo. Zato si hitro oglejte zalogo novih modelov, plaščev, oblek, kostumov in toalet. Pri veliki izbiri je gotovo mnogo takega, kar bo ugajalo Vašemu okusu. — Zato še danes k trrdki

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 16/1. Hiša Del. tisk. (Bamberg).

Telefon 32-33.

Če se hočete iznebiti mozoljev na obrazu, če imate premastno kožo, nečisto polt itd. uporabljajte svetovnoznane produkte

„LA TOJA“.

Izdelki „La Toja“ so napravljeni po strogo znanstvenih predpisih iz najfinejših surovin ob dodatku aravnih učinkovitih snovi, ki jih daje sovito špansko zdravilišče LA TOJA.

Milo „LA TOJA“
Krema za brilje „LA TOJA“
Shampoo „LA TOJA“
Locion s limon „LA TOJA“
Acetir. radica „LA TOJA“ (olje za kožo)

Kreme za kožo:
Crema normal „LA TOJA“ (mastna)
Crema sin graso „LA TOJA“ (suha)

Ako teh izdelkov v Vaši lekarni, drogeriji ali trgovini še ne dobite, pišite na

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„CHEMOTECHNA“,

kemični laboratorij

družba z o. z.

Mestni trg št. 10

LJUBLJANA

Mestni trg št. 10

Imenovana tvrdka izdeluje tudi priznana razkuževalna sredstva.

Ves „BABETTE“-lepotilni postopek za nego kože za 22 Din.

Tvornica Bourjois, 60 rue d'Hauteville, Paris, nudi v svrhu propagande in upoznavanja čitateljicam tega lista gori upodobljeni „coffret“ s 5 sredstvi za nego kože, potrebnimi za eno popolno kuro po sistemu Babette. Ta kura se vrši pod geslom: „Higiena, hrana in varstvo kože!“

V kritje carinskih stroškov ter poštne pošljite

drogeriji GREGORIČ, Ljubljana
Prešernova ulica šte. 5

poštni čekovni račun šte. 14.341

22 dinarjev.

Poštni ček dobite pri vsakem poštne uradu.

Čim prejmemo nakazilo, Vam dopošljemo franko gornje vzorce.

Ne pozabite, da je lepota Vaše najboljše orožje!

Ne dajte si je vzeti — varujte jo z vso skrbnostjo!

Dokaz.

Zabavišče. Orjaški cirkus. Za 50 ljudi prostora. Ogromna menažerija. Dva dresirana konja, medved in papiga. Lastnik Joahim Copernik.

«Gospe in gospodje,» pravi gospod Copernik, «zdaj vam bom pokazal svojo senzacionalno, nedosežno, še nikoli videno čarovnijo. Pred očmi vseh gledalcev bo brez sledu izginil majhen otrok.»

In gospod Joahim Copernik izbere med gledalci pet otrok in jih privede na oder. Potem nadaljuje:

«V dokaz, da ne mislim goljufati, vprašam zdaj tole dekletce: Ali si me že sploh kdaj videla? Da ali ne?»

In dekletce odvrne na ves glas:

«Ne, papa, še nikoli!»

Profesor: «Slišal sem, da ste zelo grdo govorili o meni. Zapomnite si: Kdor govori nevljudno o svojem bližnjem, kaže le svojo lastno neotesanost. Govedo, ali ste razumeli?»

BOTOT

Pazite na Vaše zobe!

Ne uporabljajte kateregakoli sredstva! Po svojem skoraj 200 let starem izkustvu se ima zahvaliti BOTOT za svojo znamenitost in uspeh samo svoji zobni kremi.

Generalna zastopništvo
D. Pechmajovs & Co
ZEMUN

Praktični nasveti

Kako osnažimo kožuh.

Ko smo ga dobro iztepli in okrtali, ga «operemo» z vročim belim peskom. Pesek, ki mora biti zelo droben, ogrejemo na 55—60° Celzija, potem ga pa stresemo na kosmato stran kožuha in drgnemo z njim rahlo po dlakah, dokler se ne shladi. To ponovimo dvakrat ali trikrat. Potem ga na obratni strani iztepemo, dokler ne odpade ves pesek. Če je kožuh kratkodlak, ga lahko še skrtučite, nikdar pa ga ne smete česati z glavnikom. S peskom osnažen kožuh ostane svilen mehek. Na ta način smo namreč odstranili vso umazanijo in maščobo, ki povzroča, da se kožuhi hitro ogolijo.

Prijeten vonj v sobi.

Tudi ta je potreben. Lahko ga dobimo na docela preprost način. Samo nekaj svežih, sočnih pomarančnih olupkov denemo na razbeljeno lopatico za premog. Prijeten je tudi vonj po kisu, zlasti če mu primešamo nekaj kapljic nageljvega olja.

Umeten vonj po smrečju dobimo, če denemo v liter vrele vode žličko terpentina in nekaj lavendlovega olja.

Ni še prepozno!

Pomladite, osvežite in obvarujte svojo lepoto z uporabo

HORMOLIN-CREME.

Vsebuje delujoče hormone in varuje ter pomlaja kožo in ji daje diven videz.

*

Pazite na originalni
ovojl

Vijaki ne zarjave.

Zelo neprijetno je, če vijaki zarjave in se po daljši dobi ne dajo izlepa odviti ali pa se celo polomijo. To pa prav lahko preprečimo. Pred uporabo jih moramo pomočiti v nepregosto kašo iz grafita in loja. Ta mešanica namreč povzroči, da ne zarjave.

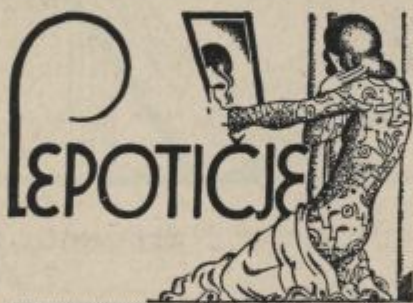
Blazine iz starih nogavic.

Ne mečite stran starih svilenih nogavic, ki jih ne morete več nositi. Lepo jih operite in spravite, dokler se jih precej ne nabere. Potem jih razrežite v dolge, ozke pasove in lahko jih boste porabile za polnjenje blazin. Take blazine bodo dostikrat mehkejše, kakor če bi jih polnile z vato, in razen tega morate vato kupiti, stare nogavice vas pa nič ne stanejo. Stare svilene nogavice so tudi za brisanje prahu, ker ne ogrebejo pohištva.

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE.

Mirimovi HLEBČKI. Naredi iz 4 beljakov trd sneg, zamešaj vanj 20 dkg sladkorja, z vanilijo, 12 dkg nastrgane specialne kuhi jakse čokolade „Mirim“ in 10 dkg moka. Iz tega nredi na z voskom pomazano ploščo vino majhne hlebčke ter jih speci v malo vroči pečici.

Vaska tablica „Mirim“ kuhinjske čokolade (Mirim Menage Special) ima priložen recept.

Jej pravilno, da ostaneš lepa!

Profesor dr. Krymayr priporoča pri nečisti polti tole hrano: krompir, sadje, solato, črn kruh, dosti surovega masla in malo soli. Mesa, rib, jajc, sira, sladkorja in sladkarij, kolačev, sladkega vina in piva se je treba ogibati. — Profesor dr. Spiegler je pri nečisti polti prepovedal preobilno uživanje mesa, zlasti če se pojavi z njo vred tudi zaprtje. Znano je, da imajo nekateri ljudje le tako dolgo čisto polt, dokler uživajo samo rastlinsko hrano. Zelo hud sovražnik ženske lepote je alkohol. Čaša piva lahko ženski pokazi obraz za več dni.

KRESIVAL bistveno cenejši.
Sedaj samo Din. 32.— po steklenici.

Ogrci.

Ogrci nastanejo v koži zato, ker se zamaže lojnice v koži. Na površini kože nastanejo črne pičice. Največkrat se pokažejo na nosu, licih, čelu, bradi, ušesih, prsih in hrbtu. Če jih iztiskamo, se vidi, kakor bi iztiskovali črvice in zato jim tudi pravijo ljudje — ogrci.

Ogrci so zelo neprijetni, zlasti na obrazu, zato jih moramo čimprej odstraniti, toda ne z umazanimi nohti, ker se utegne zgoditi, da dobimo zaradi okuženja tvore in izpuščaje. Nikoli pa ne bomo imeli ogrcev, če si bomo obraz pošteno umivali z vodo, milom in milnim spiritom. Iztisnemo jih brez težave po obrazni parni kopeli.

SLUŽBO DOBE:

- 1.) Gojenka gospodinjske šole za samostojno vodstvo gospodinjstva.
- 2.) Gospodinjska pomočnica, ki zna vsa dela, ki dobro kuha in ki se ne boji dela. Sprejeta bo v dobro

službo (v Ljubljani) samo resno dekle, ki ne menja službe vsako leto. Pismene ponudbe s prepisi izpričeval in sliko sprejema uprava «žene in doma».

- 3.) Za svojo se sprejme 14letna pridna deklica. Sirote imajo prednost. Ponudbe na upravo «žene in doma».

V LETU
1934

samo pri
manufakturi

Souvan

LJUBLJANA
MESTNI TRG STEV. 24

ODGOVORI IN VPRAŠANJA V ŠTEV. 11/12.

Melanholija. Kar potolažite se in bodite veseli, da je Vaš mož samo tri dni v tednu melanholičen. Mojega moža drži včasih 14 dni. Kadar ga obide ta slabost, ga nikar ne dražite in ne silite vanj, ampak bodite, kolikor morete, prijazni z njim in ugotovite vzroke njegove melanholije. Potem bi se Vam lažje svetovalo.

Zavarovalnica. Zavarovalnica ni dolžna izplačati zavarovalnine pred potekom pogodbenne dobe. Nekatere zavarovalnice pa rade ustrežejo željam zavarovancev. Pošljite nam polico, pa bomo posredovali, da se Vaši želji ugodi.

Uredništvo.

Ples. Marsikatero dekleta je ples že pokvaril. V tem oziru ima Vaša mama prav. S tem pa seveda ni rečeno, da se pokvarijo vse. Pač pa je ples nevaren za lahkomiselna dekleta, ki jim je ples samo namen, da pridejo s fanti v dotiko. Za značajna dekleta, ki imajo dobro vzgojo in ki se ne dajo premotiti po lepih možkih besedah, pa ni ples prav nič nevaren.

Izkušena mati.

Ali naj pustim službo? Prihodnji mesec se pričel z državnim uradnikom, ki me sili, naj istopim iz službe. Pravi, da bova lahko živela z njegovimi dohodki. Večkrat pa mi je še omenil, da lahko tudi njega doleti usodna redukcija. Moji dohodki so pa večji od njegovih. Imam samostojno delo in vem, da trditi moja odpoved ne bo prijetna. Kakšen je Vaš svet?

Odgovor. V normalnih razmerah, kadar je dovolj dela za vse, bi Vam svetovali, da službo obdržite. Dandanes, ko je veliko žensk brezposelnih, je pa od Vas samo lepo, če napravite prostor drugi, ki je brez kruha. Morda bi nam hoteli sporočiti svoj naslov. Imamo pridne in izobražene naročnice, ki so brez službe in ki bodo prav gotovo vestno opravljale Vaše delo. Svetujte svoji trditi, da bi Vi uvedli v delo novo moč. Sporočite nam, kakšno je Vaše delo. Tista, ki bo tako srečna, da dobi Vašo službo, Vam bo do smrti hvaležna.

Uredništvo

Podedovan greh. Moj pokojni mož je bil vdan alkoholu. Iz tega zakona pa imam triletnega sinčka. Moj brat mu je v šali pomudil vina. v dobri veri, da bo otrok napravil kisel obraz. Bilo pa je ravno nasprotno. Pil je z velikim užitek in jokal, ko sem mu kozarec vzela iz rok. Bojim se, da bo tudi moj otrok podvržen pijanci. Kako naj ga obvarujem pred to ne-rečo?

J. R.

Sosedovo drevje. Ob moji meji ima sosed bukovno drevje, ki se je tako razraslo, da segajo košate veje in korenine več metrov na moj svet. Prosim, da se ga rešim, da poseka veje in odstrani korenine, ker mi delajo škodo. Rada bi zadevo na miren način uredila. Sosed pa pravi, da ni za to nobene postave. Ali res ni nobene pomoči koper takšno škodo?

G. C.

Odgovor. Sosedu razločite, da njegovo mnenje ni pravilno in da je najbolje, da se z Vami mirno pobota. Svetujte mu, naj sam poseka vse, kar visi in rase na Vaš svet. Če tega ne bo hotel storiti, imate pravico. Da vse, kar je na Vašem svetu, odstranite. Seveda morate pri tem paziti na mejo, da ne zajdete na njegov svet.

P.

Testament. Služila sem na bogati kmetiji. Z domačim sinom sva se imela rada. Posledica te ljubezni je otrok, ki mu je sedaj tri leta. Oče otroka se je hotel z menoj poročiti, toda doma so mu branili. Na skrivaj je skrbel zame in za otroka, kolikor je mogel. Prejšnji mesec pa je umrl in mi na smrtni postelji izročil nekakšen testament, podpisan pred tremi pričami, v katerem potrjuje, da je otrok njegov in da me je imel namen vzeti, kakor hitro bi prevzel posestvo. Otroku zapušta pravico do svoje dediščine, ki mu gre iz posestva. Z njegovim očeto o tem pismu še nisem nič govorila, ker vem, da bi me niti poslušati ne hotel. Zase res nič ne potrebujem. Se bom že kako pretolkla skozi življenje. Pač pa bi rada vsaj nekaj dobila za njegovega otroka. Kako naj uveljavim to njegovo pravico?

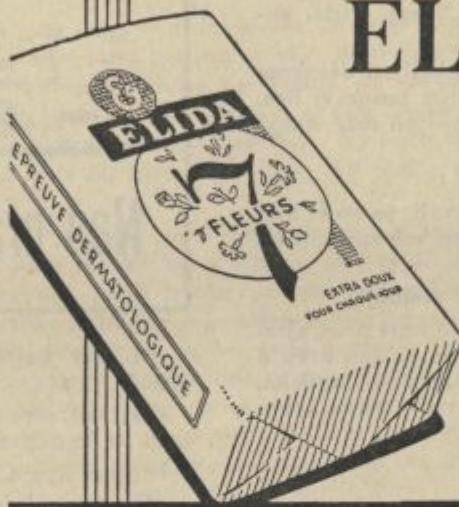
Marija D.

Kdo je kriv? Naš pes, ki je ob hiši priverzan, je obgrizel in raztrgal tujemu otroku obleko. Otrokov starši groze s tožbo. Sosedovi otroci so pa povedali, da je deček psa dražil. Nered bodim na sodišče. Vendar bi pa rad vedel, ali sem odgovoren za škodo, storjeno po otrokovi krivdi.

Jože S.

Zopet je ustvarila Elida, kar ustreza času...

Kakovost se zopet zahteva. Ampak po času primerni ceni. Novo milo Elida 7 cvetic ustreza največjim zahtevam: močna, mehka pena — čudovita lepotna moč. Njegov vonj iz 7 cvetic godi vsaki ženi...

ELIDA

MILO

Gospa Franja R. Izvolite prečitatii odgovor v števil. 10/1931., str. 365., ki velja tudi za Vas.

Nesrečna žena. Na anonimna vprašanja Vašega značaja ne odgovarjamo v listu. Take reči obravnavamo samo pismeno. To so delikatne zadeve, ki jih ne moremo javno obravnavati.

Zdravniški nasveti. Tudi takšne nasvete damo samo pismeno. Kar eni koristijo, lahko drugi škoduje.

Za odgovore prilagajte vedno znamke v vrednosti štirih dinarjev.

UPRAVA PROSI TOLE:

1.) Kadar se preselite ali kadar je Vaš naslov pomanjkljiv, nam to sporočite vselej 14 dni prej, preden izide list. Zapišite razločno svoj stari in novi naslov.

2.) Če list vrnete, sporočite z dopisnico, zakaj ste ga vrnili.

3.) List lahko odpoveste dne 15. marca, 15. julija, 15. septembra in 15. decembra, in sicer z dopisnico. Za prejete številke je plačati pripadajočo naročnino.

4.) Kadar naročate kroje ali pavze ročnih del, nakažite vselej tudi dotični znesek.

5.) Kadar hočete nasvetov, priložite k vprašanju znamk v vrednosti štirih dinarjev.

6.) Če založite položnico, dobite drugo na najbližjem poštnem uradu. Na takšno položnico zapišite «Žena in dom», Ljubljana, in čekovno številko 15.490.

7.) Nekatere naročnice so nalepile na ovitek, v katerem so poslale rešitev uganke, premalo znamk. Zato smo morali plačati globo po Din 1.—, 1.50 in 2.—. Ker je precej takih, jih prosimo, da nam ob priliki nakazila naročnine povrnejo te stroške. Tiste, ki rešitve še niso poslale, prosimo, da pismo stehajo in zadosti frankirajo. Sicer moramo plačati dvojno pristojbino.

8.) Spomnite se včasih s kakšnim majhnim zneskom našega tiskovnega sklada.

Peta knjiga „Naše zdravje in bolezni“ bo priložena konec januarja.

I. A.:

Godec na meji

Na meji je zmeraj kaj novega. Cet si je v kratkem pritihtapil toliko, da si je kupil lepo, novo harmoniko in znatno zalogo saharina. Zmeče tedaj saharin v harmoniko, vrže tovor čez ramo, pa hajdi proti meji.

«Kam pa, Cet, kam?» žele vedeti na tej strani.

«Lahom bom malo zagodel,» meni Cet, «ko se pa ženijo!»

In gre.

«Kam?» so po laško radovedni na oni strani.

«Na ženitnino me kličejo k vam za godca.»

«Prej nam tukaj malo zaigraj —»

«Ne utegnem. Svatje že čakajo. Nazaj grede, gospodje, če boste hoteli.»

In gre do prve gošče. V skriti globeli za ovinkom čakajo «svatje». Cet jim izroči saharin, pospravi lire, se domeni za prihodnjič in jo zadovoljno reže nazaj proti meji.

«O, že nazaj —?»

«Kakopak! Predolgo ste me zadrževali, pa so si tam svatje izbrali drugega godca. Grdo ste me spravili ob zaslužek,» se potvarja Cet.

«Nič ne del! Kar nam igray, ne boš zastonj!»

Cet sede in raztegne harmoniko. Na mizi pred njim že stoji polna pletenka vina in Cet se pridno krepča in igra. Hej, to je mojster! V vseh očeh se zabliška, popevke se oglašajo, v sinovih juga polje vroča kri.

Čez čas Cet malo počije.

«Igraj, človek, igray!»

«Sem truden, gospodje —»

«Igraj! Ne boš zastonj!»

V klobuk mu kapljajo lire, a Cet igra, pije in se smehlja. Pozno v noč se šele poslovli —

Zgubljen

je ta zob, če ga takoj ne zalijemo. Ostanek jedi se je zajedel med zobe, ustvarja se mlečna kislina in razkaja zobno sklenino. Posledica tega je majhna luknjica. Dnevna nega s Chlorodont zobno pasto ščiti zobe pred prezgodnjim razpadanjem, ohranjuje jih zdrave in dela sijajne bele. Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—.

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Naš pravi domači izdelek

«No, Cet, kaj nam ne boš nič zaigral?» žele na tej strani.

«Zagodel sem jo že obojim,» meni Cet. «No, vam bom pa še zaigral. Bo zastonj, plačali so mi že oni.»

In igra. Res, Cet je mojster.

«Tamo je selo moje, tamo je ljubav moja,» se otožno razlega v noč. Tudi Lah na oni strani poslušajo in pripevajo.

«Imenitno si nam zaigral!» hvalijo godca, ko se odpravljajo domov. Fant se namuzne kakor božji volek in se prijazno nasmeje:

«Ko bi le vedeli, gospodje, kako imenitno!»

«Saj smo slišali,» se mu rogajo, češ da je pijan, Cet pa kratko:

«Kaj slišali! Samo da niste videli! — Lahko noč!»

Še ena zgodba

Ta zgodba ni resnična, toda času primerna.

Zelo času primerna.

Oče je vprašal sina, ki je končal svoje studije: «No, česa si se pa naučil, ko si tako dolgo hodil v šole?»

Sin je odvrnil: «Zlato znam delati.»

«Zlato znaš delati? Pa mi povej, kako!»

In sin je povedal: «Vzemi železen lonec in ga postavi na hud ogenj. Potem vzemi kilogram prsti, dvanaest jajčnih rumenjakov zaradi barve, dve banani, debelo smotko, dva kilograma svinca in liter vode ter stresi vse skupaj v lonec. Potem mešaj vso zmes dve uri, toda nikakor ne smeš pri tem misliti na krokodila, ker se ti bo drugače vse ponesrečilo.

Oče od začudenja kar usta odpira. Takoj gre v kuhinjo, da bi recept preizkusil. Zbira, kuha, meša.

Izenada pa zažene kuhalnico na tla in jezno zakliče:

«Hudič naj vzame krokodila. Vse življenje nisem nanj mislil, zdaj mi pa ne gre iz glave!»

žena in dom

REVILJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 1 JANUAR 1934 LETO V

BOŽIČNI POGOVORI

O božičnih praznikih preostane nam gospodinjam nekaj ur prostega časa, in takrat se o tej ali oni reči rade malo porazgovorimo. Letos pa bi ta prosti čas radi izrabili, da se pogovorimo o Vaših in naših težavah, ki se tičejo „Žene in doma“. Prosimo Vas zato, da nam sporočite vse, kar Vam ni po volji. Ako ste bili med letom nezadovoljni ali če je naša uprava kaj zagrešila, pišite urednici, da popravi, kar je bilo po Vaših mislih napakega. Saj veste, da se ob tako ogromnem delu navzlic največji pažnji lahko kaj zgodi, kar Vam in tudi nam ni prijetno.

KAKŠEN NAJ BO LIST. Naročnice „Žene in doma“ so iz vseh slojev. Zato moramo prinesiti vsaki nekaj. Brez dvoma pa je, da dobi vsaka v tej ali oni številki to, kar ji je v korist in kar naročnino desetkrat preplača. „Žena in dom“ je namenjena gospodinjstvu. Prinašati mora vse najnovejše reči, ki se tičejo sodobnega gospodinjstvenega dela, prinašati mora najnovejše kroje in moderne vzorce za ročna dela. Starih reči ne more pogrevati. Poleg tega mora prinašati nekaj za izobrazbo, nekaj za vzgojo, nekaj za dekleta, nekaj za moške in nekaj tudi za otroke. „Žena in dom“ pa ne more biti samo modni list ali pa samo list, ki naj bi prinašal reči, ki se nanašajo zgolj na ročna dela ali zgolj na gospodinjstvo, kakor to marsikatera želi. List naj bo vzgojen, praktičen, sodoben in namenjen vsem. Zato se vsebina vsake leto izboljšuje.

PRIZNANJE. Iz vseh krogov občinstva in iz vseh krajev domovine dobivamo kaj lahkave pohvale, ki vse pričajo, da je „Žena in dom“ koristen list in da je na pravi poti.

NEZADOVOLJNOST. Seveda je nekaj takih naročnic, ki so s to ali ono rečjo nezadovoljne. Vsem tistim, ki imajo posebne želje, ustrezamo izven reviljnega področja.

ZAUPANJE. Veliko naročnic zaupava svoje težave listu. Pomagamo jim in svetujemo, kjer in kolikor moremo. Vsaka je dobila odgovor. Prav tako smo odgovarjali tudi ženam in dekletom, ki niso naročnice. Samo tistim, ki se niso podpisale, nismo odgovorili. Ko bi hoteli vsako uprašanje v listu obravnavati, bi morali izdajati kajpada za to poseben list.

RAZPIS NAGRAD. V deveti številki je bil objavljen razpis nagrad. Veliko imamo že rešitev, vendar še ne od vseh. Sicer je rok določen do konca tega leta, vendar opozarjamo naročnice, naj predolgo ne odlašajo z rešitvijo. Saj je rešitev zelo zabavna in če zaradi drugega ne, se izplača uganko sestavljati že zaradi nagrad. Po eno knjigo dobi vsaka, ki uganko pravilno sestavi. Tiste, ki bodo imele pri žrebanju srečo, pa lahko dobe eno izmed glavnih nagrad. Prosimo, da nam pošljete rešitev uganke zanesljivo še pred prazniki, da ne bo ob koncu leta po nepotrebnem prevelikega navala. Danes so razpisane na strani 27. nove nagrade za vse tiste, ki pridobijo novih naročnic za naše leposlovne knjige. Lahko pa si izberejo kakšno praktično darilo.

ZA PRAZNIKE se spomnite tistih velikih armad brezposelnih in družin, ki so brez sredstev, in naj vsaka pomaga po svojih močeh. Mi pa voščimo vsem in vsaki posebej, da bi praznovali Božič v krogu svojih dragih v sreči in zadovoljstvu. Prihodnje leto pa naj se izpolni vse Vaše želje. To vam želita

uredništvo in uprava „ŽENE IN DOMA“.

Inserati. Nekaj naročnic je pisalo, naj bi se oglasi izpustili. To je povsem nemogoče. Vsi listi po vsem svetu so natrpani z oglasi. Kar pogledajte inozemske liste. To je zlo sedanjega časa. Tudi nam bi bil list brez oglasov ljubši. Potem pa bi se morala seveda naročnina znatno zvišati.

Zakaj nekatere list odpovedujejo. Nekateri naročnice zato, ker jih je kriza hudo zadela. Ni pa lepo od tistih, ki so odpovedale list, ker jim nismo prodali krompirja, ker jim nismo dobili ženina, ker jim nismo mogli dobiti službe (kakor da bi mogli delati čudeže), ker smo jih opominjali za naročnino, ker dobe list dan kasneje kakor njih soseda, ker niso dobile glavnih nagrad itd. Hvala Bogu pa, da takih ni veliko, ki mislijo, da se jim mora v vsem ustreči, kar bi mi iz srca radi, ako bi bilo količkaj mogoče. Ob tej priložnosti prosimo tiste, ki hočejo list odpovedati, da to store s priporočeno dopisnico in to številko urnejo.

Zakaj ne plačajo lista. Nekaj naročnic pravi, naj jim naročnino črtamo, češ da se njenih 70 dinarjev pri toliko naročnicah nič ne pozna. Pomislite vendar, kaj bi bilo, ako bi bilo več tisoč takih, ki bi tako mislile, potem bi morala založba prenehati z izdajanjem lista.

Trojni božič

veta noč...

Lepa, svetla sobica v hiši kraj mesteca. V kotu mične jaselce. Ob postelji sedi mlada mati s štiri-najst dnevnim prvorojencem v naročju.

Pred vrati se začuje šum stopinj in takoj nato vstopi visok, lep mož z zavitkom v roki.

«O, Milče, si že doma?»

«Sem, draga!»

Milče odloži zavitek, poljubi ženo in otroka ter sede k njima:

«Ali je priden mali muček?»

«Pa kako! Kar spančka. Glej, Milče, dobro si oglej Ladka. Čelo ima tvoje, nasek pa moj!»

«Misliš? Jaz pa trdim, da je vse, čelo, nos, usteca, oči, bradica — moje!»

«Kaj? In mojega nič?»

«I no, saj si tudi ti moja. Torej je vse moje!»

«Oj, ti porednež!»

In polna sladke sreče je prasnila v zvonki smeh, mož pa je objel oba hkrati, ženo in dete:

«Pa reci, Metka, če ni najlepši Sveti večer doma, pri ljubi družinici? Se ti ne zdi?»

«Kje pa naj bo zame lepše kakor pri tebi in detetulu!»

In Milče je vnovič poljubil Metko in Ladka, nato pa pričel prižigati sveče okrog jaselce.

Mlada mati pa je rahlo položila sinčka v posteljico...

*

Deset let je poteklo v večnost...

Božični večer, kakor takrat. In vendar — kolika razlika!

Metka, nekdanja lepa in živahna Metka, je le še suho ogrodje. O jaselcah ni v sobi ne duha ne

sluha. Kdo bi tudi mislil na to! Na mizi leži brzojavka s kratko, a strašno vsebino:

«Mož padel na fronti.»

Že tri tedne leži ta nesrečna brzojavka na mizi, a niso se še posušile solze obupane žene. Sinko, lep in krepak deček, jo tolaži:

«Mama, ne jokaj več! Saj ne pomaga nič. Še zbolela boš!»

«O Ladko, kaj veš ti... Pa — saj je bolje, da ne veš. Moj Bog, kaj bo z menoj, kaj bo z nama — brez njega...»

«Mamica, ne skrbi! Boš videla, kako bom priden. Učim se rad in z lahkoto, saj sem prvi v razredu. Odslej bom skrbel, da dobim čim več inštrukcij, tako da si za vse potrebščine zaslužim sam. Vse, kar bo v moji moči, storim, samo ne jokaj več, mamica!»

Sin je ljubeče objel drago mater, toda kljub tolažečim besedam so tudi njega oblile solze.

Pač prevelika boleost, da bi se dala namah udušiti.

To zaceli čas.

*

In čas je zacelil.

Saj je pa od tedaj minilo dolgih šestnajst let.

Božični večer...

Mati Metka ureja na mizi male, pestre lesene pastirčke. Leta so ženo nekoliko upognila, toda v obraz je vse bolj zdrava in polnejša kakor tisti-krat, v času najhujšega gorja in bolečin.

V tihi sreči in zadovoljstvu potuje materin pogled od pastirčkov do sina doktorja, ki sedi lep in krepak njej nasproti ter jo boža s hvaležnimi in ljubečimi pogledi.

«Mamica, nocojšnji Božič je za naju najimenitnejši, kar sva jih doživela. Študije so v kraju in pot do kruha mi je odprta. Kako sem srečen, ko razmišljam, da boš zdaj vedno pri meni in z vsem preskrbljena! Čuješ, mamica?»

«Čujem, čujem, ti moj zlati Lado!»

Dvignila je uvela roki proti njemu in tople solze so ji spolzele po licu...

Sin pa je obrisal materi oči in obraz in jo vroče poljubil.

Res, blaženi Božič...!

Vera Gogaľa:

Materini biseri

kor zlata jutrnja pesem so se usuli prvi žarki v mali zeleni vrt in mehko oblili nežno vrtnico, ki je samevala sredi zelenja. Tako nežnolepa je bila vrtnica, bela in ob robu rožno ozarjena. Napol razcvetel popek. Na belem cvetnem listu je blestela rosica kakor biserna solza in se lesketala v mavričnih barvah jutrnje zarje.

Ko je bil Bog najboljšje volje, je utrnil rosico s cvetnega lista in podaril svetli biser mladi materi na zemlji.

*

Skozi prosojno zaveso so pogledali žarki in se ustavili na otroški posteljici, kjer so sredi snežnobelih blazin kakor rožni dih rdela okrogla lička in so se mala napeta usteca pregibala v sladkem snu. Žarki so nagajivo smukali preko ozarjenega

obrazka, se ustavili na nosku in preskočili na zaprte očke.

Mamin biserček — mali Bojček!

Mati se je sklonila čez speče dete in v sladkem uživanju kakor k molitvi sklenila roki.

Temne trepalnice so se premeknile, počasi, negotovo. Usteca so se razklenila in v hipu zaokrožila v najljubkejšo zevanje. Tedaj pa so se trepalnice polagoma dvignile in v materino obličje je posijalo solnce, pravo zlato solnce iz dveh temnomodrih oči, in smehljajoča usteca so zašebetal: «Mam, mam!»

Mali Bojan je iztegnil ročici izpod odeje in se zasmeljal drobnosrebrno kakor grlica.

«Mam, mam!»

Nagajivo je prijel za pramen las na materinem čelu in ga radostno potegnil k sebi.

«Bojček ne sme nagajati. Mamico boli... Bojček au... Obleči se morava. Glej, že sije solnce, in mamica ima danes še toliko opravila... Tako, najprej to ročko sem! Ne vleci, ti sladki... Še drugo ročko. Danes čaka Bojana lepo presenečenje... Pusti čevlček! Na, saj je tvoj.»

Mati je postavila malega na tla in mu s prsti ljubeče razčesala razmrščene laske po čelu. Malček se je oklenil njene roke, z drugo ročico pa njenega krila ob kolenu. Najrajši bi bil videl, da bi se igrala z njim na preprogi.

«Mamica ne utegne», ga je nežno odtrgala od krila, «Bojček je priden fantek in se bo igral kar sam. Pa zapoj mami!»

Bojan se je zasmeljal in zaokrožil lička, da se mu je napela bradica. Štirje zobčki so ljubko pogledali iz rožnih čeljusti. Zgrabil je blazino na divanu in capljal za materjo v kot in vlekel blazino za seboj. Tako težko se je odreči jutrnji igri. Rad bi se peljal na preprogi po gladkem parketu. Spustil je blazino na sredo preproge in se naslonil z glavico ob njo, telesce pa je vzbočil in čakal, da ga mati potegne na izprehod po sobi.

«Aa, aa», je tiščal glavo v blazino.

Milo je pogledal mamo, ki je hitela pospravljati kot v sobi in pripravljati na mizi podstavek za smrečico.

«H, h», je opozoril. Mati je le pokimala in odhitela v drugo sobo po prtiče. V prsih ji je sladko igralo ob mislih na večer, da je večkrat postala in smehljaje se zaprla oči.

Bojan je spustil blazino in se ozrl po drugi igri. Iztegnil je modni časnik. Njegove ljubljene slike! Pri vsaki barvasti podobi je sunkoma pokimal z glavico in v neznanem jeziku pripovedoval mami svojo kritiko. Ko je prelistal do lepe fotografirane dame v kožuhu, je zavriskal in prislonil papirnati kožušek k licu, kakor bi imel mamino srebrno lisico pred seboj. Ko ni bilo več slik, je odrinil časnik daleč od sebe in po kolenih drsal po preprogi.

«Bojan, kaj delaš? Pridi k meni!»

Mali se je dvignil in kakor navita lutka capljal za materjo. Z dvema prstoma ji je pomagal prenašati stojalo za rože, blazino, metlo. Božiček bo

imel popoldne še mnogo opraviti, zato sta morala biti pridna.

*

Ko so se v prvem mraku zamolklo oglasili božični zvonovi in je vsa srca prevzela čudna, sladka razburjenost, je v mali sobi za zaprtimi vrati zablestelo.

«Zdaj pride Jezušček iz nebes!» je razlagala mati in z drhtečimi rokami držala Bojana v naročju.

«Glej, že se tenko svetlika izpod vrat!»

Bojan je gledal mater z začudenim, resnim obrazkom in usteca so se rahlo razprla, ko je poslušal čudno, neznano pravljico, ki je ni razumel.

Srebrno je zapel zvonček in vrata so se sama odprla.

Mati se je sklonila k malčku in ga potisnila prav pred drevesce. Očka je smuknil za njima v sobo.

Bojan ni kriknil, niti se ni razposajeno zasmeljal. Čisto nepremično je obstal sredi sobe, s trdimi ročicami ob telescu kakor v krču. S široko razprtimi očmi je strmel v zvezdno luč, v to neizrekljivo lepoto odprtih otroških nebes pred seboj.

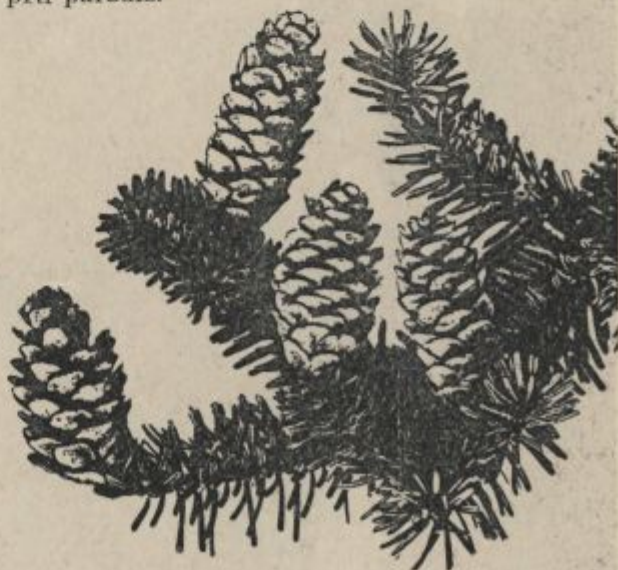
Pred njim je bleščalo v bajni svetlobi nešteto utripajočih plamenčkov, mala solnca so se prasketaje utrinjala in sikala svetle tenke sulice na vse strani, v mavričnih odsevih so se vili zlati in srebrni laski preko blesketajočih se okraskov in pestrih slaščic.

Mladi materi in očku je zastajal dih.

Bojan se je zgenil, zbudil iz zamaknenosti. Zavrisnil je in razširil ročici z navzgor obrnjenimi dlanmi proti drevescu in z napetim prstkom kazal vso krasoto.

Mati je naslonila glavo možu ob ramo in se v brezslisnem krčevitem ihtenju smehljala skozi solze. Tudi očku je stiskalo grlo. Pozabljena so bila darila pod smrečico, ki sta si jih s skrivno radostjo pripravila drug drugemu.

Saj sta imela pred seboj najlepši božični dar — dvojico modrih, svetlih zvezdic sredi razburjenega zardelega obrazka, v katerih je odseval odprti paradiž.

ilo je med vojno.

V domovih je prebival glad, iz vseh kotov je prežalo pomanjkanje in pred vrati je sedela beda. Očetje, sinovi in bratje pa so se vedno bolj poredko oglašali z bojišč, kjer je kraljevala smrt.

Tisti popoldan, ko je zunaj naletaval sneg in so očetje zmrzovali na frontah, matere pa vse solzne iskale, kje bi našle kakšno stvar, s katero bi razveselile otroke za božič, so otroci živeli samo v željah in hrepenenju.

V majhni hiši tik gozda sta osemletni Tinček in devetletna Ivica že več ur slonela vsak ob svojem oknu in nepremično zrla na pot, ki je vodila tik okna iz gozda v vas. Pričakovala sta božička s košem, polnim najlepših reči. Majhna, štiriletna Verica pa je hodila od okna do okna in venomer ponavljala:

«Božiček bo prišel in mi bo prinesel sladkorčkov, fig, rožičev...»

Ah, kaj vse ji bo prinesel!

Tudi Ivica in Tinčka kar ni vzdržalo pri oknu, morala sta na klop k peči, kjer so se vsi trije stisnili v kot in tajinstveno šepetali:

«Meni bo prinesel svinčnik, pero, nož, jabolk in crehov...»

«Meni pa nov robec, bel predpasnik, rokavice in blaga za ročno delo...»

«Jaz pa bom dobila punčko, pa sladkorčkov, fig, rožičev...»

In še in še! Saj sami niso vedeli, česa vsega bi si želeli.

Ko so v mraku spet sedeli za pečjo, je Tinček nenadoma ves otrpnil od želje, ki ga je vsega prevzela. Široko je odprl usta, da sta sestrici zastrmeli vanj, a besede ni spravil iz sebe. Šele čez nekaj časa je z vso silo stisnil sestrici k sebi in zajecjal:

«Vesta, kaj pa meni prinese?»

«Kaj?»

«Kolo! Pravo moško kolo», se je izvilo iz Tinčka. «In popeljem se k stricu, k teti, v trgovino, v...»

Iskal je, kam se še popelje. Teda pa ga je prevzela nova misel, v trenutku je planil s klopi in zakričal:

«In k ateju v Rusijo!»

«K ateju v Rusijo?» je ponovila Ivica.

«K ljubemu ateju», je zaječala Verica in planila v jok.

In zajokali so vsi hkrati. O, to je bilo preveč zanje! Že tri leta ga niso videli, že tri leta molijo ob večerih zanj, da bi ostal zdrav in se kmalu vrnil, že tri leta jočejo za njim lačni kruha in žejni njegove besede.

Božič v Jutni deželi

Medtem pa je mati v kuhinji čakala na božička.

Njene misli so bile žalostne. Kaj naj da letos otrokom, ko še belega kruha ne bodo imeli za praznike? Saj je vojska vse požrla in uničila. Bridko se je razjokala, ko je stalo majhno božično drevesce pred njo na mizi, na njem pa je brlelo nekaj napol dogorelih svečk in bilo obešenih nekaj jabolk, orehov in šest koščkov sladkorja, zavitih v star barvast papir. Pod drevescem pa je ležalo za vsakega par nogavic, ki jih je sama spletla.

O, in kako je bilo pred leti! Na tleh je stalo drevesce in se dotikalo stropa! In kakšna darila za otroke in zanjo!

Kaj naj reče otrokom, kako naj potolaži nje, ki ne vedo, da med vojsko tudi božičku zmanjka lepih in dobrih reči? Kako jih naj pokliče in jim pokaže to revščino?

Že je stopila h kuhinjskim vratom in hotela pozvoniti z zvončkom in tako dati znamenje otrokom, da jim je božiček že prinesel darila. Toda ni mogla. Opoitekla se je nazaj k mizi in glasno zajokala.

Otroci pa so postajali vedno bolj nestrpni.

Še nekaj časa, pa pride in jim vsega prinese! Kolikor so lansko in predlansko leto dobili premalo — o, kako malo so dobili! — toliko bodo dobili letos več!

Tedaj je zazvonilo.

Otroci so planili v vežo in se ustavili pred kuhinjskimi vrati. Vedeli so: še enkrat bo pozvonilo in kuhinjska vrata se bodo odprla na stežaj. Že so videli visoko božično drevo, vse v lučkah in sijaju, da jim bo kar pogled jemalo, pod njim pa škotel in zavitkov, da jih ne bodo mogli prešteti. In tam ob strani novo svetlo kolo, s katerim se že jutri odpeljejo v Rusijo po ateja.

Tedaj je drugič zazvonilo in vrata so se odprla.

Otroci so se pognali čez prag, a sredi kuhinje so se ustavili kakor prikovani. Niso mogli verjeti svojim očem. Ko so pa verjeli, se je izvilo iz njih prevaranih src:

«Ni lučk...»

«Ni predpasnika...»

«Ni kolesa...»

«Ni kolesa... so zaječali vsi hkrati in zajokali.

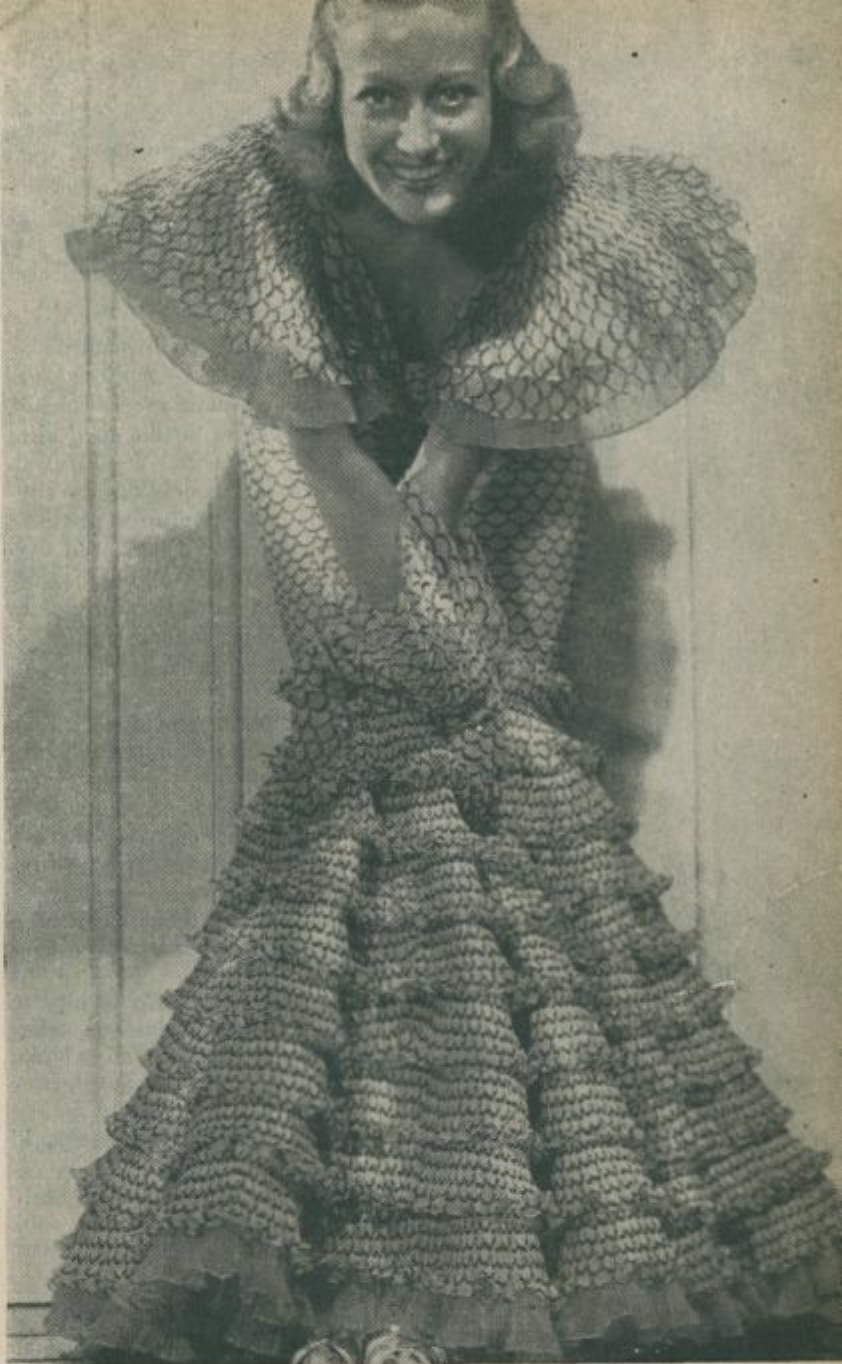
Tedaj je mati pristopila in jim tiščala v roke nogavice, toda ničesar niso marali, še huje so jokali. Mati jih je izkušala utolažiti, toda ni mogla spraviti besede iz sebe, še nji so se udrle solze po licu in morala je zbežati iz kuhinje, ker sicer bi bila na glas zajokala.

Otroci pa so razočarani zrli predse in neutolažljivo jokali.

Nenadoma pa si je Ivica obrisala solze in vzkliknila trdo in neusmiljeno:

«Saj to ni vredno, da nam je sploh prinesel. Pojemo kar sedaj!»

Otroci so za trenutek premišljevali, potem pa so popadli drevo, strgali tistih šest sladkorčkov in si jih stlačili v usta. Nato so potrgali še orehe in jabolka in svečke. Samo eno svečko so pustili

Joj, toliko daril!

na drevesu, a še tista je ugasnila in otroci so bili nenadoma v temi.

Tedaj pa so zavpili od groze in strahu. Vrgli so se proti vratom in brezupno kričali.

Ko je prihitela mati in prižgala luč, je našla drevesce sredi kuhinje oplenjeno in uničeno, otroke pa na tleh v joku.

Presunilo jo je, da je zakričala od groze:

«Otroci, kaj ste storili?»

Opoitekla se je k njim, jih dvignila s tal in se stisnila z njimi v kot ter ječala:

«Otroci, moji otroci, moji ubogi otroci...»

**Ne pozabite na rešitev ugank
in plačilo naročnine!**

Ina Slokanova:

Njegova božična darila

rvo leto.

Kaj bi ji podaril?

Že mesec prej ga neprestano muči ta misel. Vriva se mu med akte in račune v pisarni in mu ponoči krade spanje. Iz pisarne grede se zvečer ustavi pred vsako izložbo in ugiba, kaj bi bilo dovolj lepo in

dragoceno za njegovo ljubo, malo Stano.

Končno se odloči, ker se pač mora, zakaj nocoj je sveti večer.

Stopi v draguljarno. Izbira. Nič mu ni dovolj lepo. Naposled se le odloči. Široka modna zapestnica z vdelanimi biseri bo gotovo všeč ženicici.

Dragoceno darilce ima v žepu, vendar se mu zdi, da je še vse premalo. Stopi še v parfumerijo. Njegova Stana tako ljubi parfum s sladko opojnim kamelijevim vonjem. Še stekleničko parfuma.

Njegova ženica je tako ljubka, tako sladka in tako ljubi sladkarije. Brž še v slaščičarno. Elegantna bonboniera jo bo razveselila.

Kaj pa rože? Stanka ljubi tudi rože. Ko je bila še dekle, je imela svoj vrtiček. Če priloži darilom nekaj dehtečih rdečih kamelij, prepletenih z nežno zelenim asparagusom, bo njeno veselje še večje. Torej še v cvetličarno.

Potem izbira med postrežčki in pokliče tistega, ki se mu zdi najbolj pripraven:

— Nesite to v ulico X, številka 5. Pa glejte, da boste točno ob osmih tam. Potem počakajte v prednji sobi. Ko zapoje v sobi zvonček, vstopite pri levih vratih in izročite dami darila. Ste razumeli?

Kakor na perotih hiti domov.

Vse si je že zamislil, kako bo. Ob sedmih bo doma. Do pol osmih bosta povečerjala. Nato ga bo ženica zaklenila v kuhinjo in stekla v sobo pripraviti božično drevesce. Pod drevesce bo položila vinskordečo zavratnico, ki jo že mesec dni skrivaj plete zanj. Nekoč jo je presenetil pri delu. Četudi je tajila in se izgovarjala, da dela za prijateljico, ji je on takrat le na videz verjel. Nocoj ji s poljubi poplača ljubko laž. Ob osmih bo odklenila kuhinjo in pozvonila z zvončkom. Z žarečimi lici ga bo čakala. Namesto njega bo pa pri drugih vratih vstopil postrežček, obložen z darili. To bo pogledala! Ko postrežček odide, šele vstopi on. Potem... potem... Misli so mu utonile v sladki mavrični meglici.

Natanko tako, kakor si je zamislil, se je zgodilo. Ko je naposled vstopil on, je planila k njemu, ga objela, poljubljala in vzklikala vzhričena:

— Ti moj dragi, preljubi, ti edini, najlepši, najboljši!

Drugo leto.

Poezija zakona se je začela izpreminjati v prozo. Ženica je postala žena, možiček mož. Običajni poljub

ob slovesu zjutraj in ob svidenju zvečer je začel izostajati.

Pa se je zopet bližal božič. Šele zadnji teden se je mož spomnil na božično darilo. Skrbno je pregledal denarnico. Preketo, ko bi človek dobil trinajsto plačo, bi že kupoval darila. Toda nekaj ji bo moral le kupiti, ona veze zanj copate, včeraj se je sama zagovorila. Toda kaj naj ji le kupi, da ji bo všeč in, kar je glavno, da ne bo predrago. Eh kaj, saj je še čas, še celi trije dnevi so še do božiča, se bo že še domislil. In z odločno kretnjo kakor, da hoče zapoditi sitno muho, je odgnal nadležno misel.

Popoldne pred svetim večerom. Vrača se iz pisarne. Sredi poti se šele domisli na božično darilo. Pogleda naokoli. Parfumerija je najbližja. Vstopi. Dolgo izbira in se pogaja. Vraga, kako to, da so se parfumi od lani tako podražili. Nazadnje se odloči za vijolični parfum, ki je cenejši od kamelijevega. Saj je vsceno, si misli, vijolice diše in kamelije tudi, zakaj bi uporabljala vedno le kamelijevega. To je samo ženska trma.

Skrbno potisne stekleničko v žep in hiti domov. Rože, bonboni, postrežček, bah, neumnosti, sami nepotrebni izdatki!

— Ah, parfum si mi kupil, — se je vzradostila žena, ko je razvila zavojček. Stopila je k omari in postavila predenj ljubke, na roko vezene copate.

— Tri tedne sem jih delala, — je zašepetala in zardela, Nato ga je objela in rekla: — Za tebe, ti, ti ljubi moj!

Tretje leto.

Žena je samo še «ona», mož samo še «on». Poljubčki ob slovesu in ob svidenju leže nekje globoko na dnu skrinje spominov. Morda kdaj, čez mnogo, mnogo let kdo izmed njiju pobrska z bežno mislijo po tej skrinji in se zavzame, češ, kako smo bili včasih otročji.

Božič. On jo počasi maha iz urada. Razmišlja, ali bi bilo dobro stopiti kakor po navadi v Dalmatinsko klet na kozarček dalmatinca ali bi šel kar naravnost domov. Izkušnjava ga premaga. Saj doma tako še ni večerje.

Gostilna je prazna. Običajnih znancev ni. Seve, nocoj je sveti večer. Kmalu je spet na ulici. Mimo parfumerije gre. Kar sama se mu noga ustavi. Lani je kupil tu darilo za ženo. Kaj ko bi... Eh, neumnost!

In vendar, vesela bi bila, ko bi ji kupil kaj malega, se mu vsiljuje misel. Zavratnice letos ni pletla, copat ni vezla, pravi, da ne utegne. Morda je pa le pripravila kako darilce zanj in bo žalostna, če ji on ničesar ne prinese.

Nazadnje le zavije v slaščičarno.

— Zavojček bonbonov. Zoper kašelj, — hitro sramežljivo dostavi.

Doma položi zavojček pred ženo. Napol sramežljivo, napol zadirčno zveni njegov glas:

— Ná, da ne boš zmeraj kašljala.

Ona pogleda zavojček, nato pa njega. Nasmehne se in šepne:

— Ah, jaz ti pa letos nisem nič naredila. Lepo je, da si se spomnil. Kako si dober.

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

(Nadaljevanje.)

«Še ni dolgo. Kaj ne veste tega?»

«Nikoli nisem vpraševal tega.» Ustne so se mu premikale, kakor da se hoče nasmehnuti. «Nikdar se ni smehljala. Ampak dobra je bila, samo zelo nemirna, zelo nemirna...»

Marfa je rekla in se je z glavo otresla njegove roke:

«Jaz sem jo imela zelo rada.»

Valunin se je odmaknil.

«Vi vsi znate zelo ljubiti.»

Zasmejala se je.

«No, jaz pa zdaj ne ljubim nikogar več — in ne bom nikdar nikogar ljubila.»

Spet je polagoma dvignil obrvi.

«Bog daj, da bi bilo tako: z vašo močjo — ni vredno ljubiti.»

7.

«No, no — le nič igrackanja!»

Z zobmi škripaje, beli labudji vrat stezaje navzdol je vitka, dolgohrbta kobilica glodala ob svojem kolenu. Voznik jo je krepko potegnil nazaj, ona pa mu je s pridržanim vriskom in zobmi grizoch potegnila vajeti iz rok in glavo spet sklonila do kolena. Moralo jo je pač nekaj boleti ali pa jo je močno srbelo. Voznik, modrook, uren človek, je kričal nad svojega konja z narejeno srepim basom:

«No, no — le nič igrackanja!»

Vajeti pa le ni vzel takoj spet v roke.

Pred na stečaj odprtimi hišnimi vrati je stalo več trojk. Velike sani je obkrožala skupina mož v nezapetih kožuhih, gologlavih, s polnimi kozarci vina v rokah. Na vse grlo so peli neko staro hvalnico. Vse naokrog so zvončkljali kraguljci, kadar koli so se konji zgenili. Veter je trgal besede pesmi in jih mešal z glasovi kraguljcev. Na saneh je stala Lidija, steklenico je držala v roki. Preko svojega tankega plašča si je bila vrgla kožuh iz višnjeve lisice. Zabuhli obraz ji je bil bled; pravkar je bila komaj stopila iz hiše.

«Hura!»

«A-a-a! Mnogo sreče!»

«Srečno pot!»

Družba je praznila kozarce. Lidija je brez kakšne zadrege pila kar iz steklenice, ki jo je potem zagnala v sneg. Tudi kozarci so leteli v sneg. Kraguljci so zazvonili glasneje. Vsi so si nadeli čepice na glave in so hiteli k svojim sanem. Trojka, ki je bila najbolj spređaj, pa se ni premaknila, zakaj na poti se je pojavila Marfa Korzukova in je šla proti Lidiji. Tesno je stopila k nji, in ne da bi se bila ozrla za njimi, je z roko

pokazala na vse druge, ki so se medtem razdeljevali po saneh.

Lidija ni nič vprašala in ničemur se ni čudila. Samo okrenila se je in zaklicala:

«Ne potrebujem vas več. Prav nobenega. Peljite se, kamor se hočete, ali pa se poberite domov!»

Marfa je vozniku vzela vajeti iz rok.

«Kaj boš prezebal? Konji lahko stojijo pri nas.»

Prvi konj je začutil nove roke, zarezgetal je še enkrat in se spustil v dir preko snega...

Ko je Lidija sedela na stolu, na katerem je prejšnji dan sedel Valunin, je vprašala Marfa:

«Ali Flegonta Osipoviča ni?»

Lidija se je čudila.

«Ne. Od snoči ga ni. Kaj pa je? Ali si me zato pripeljala k sebi?»

«Kaj ne potujeta skupaj?»

«Ne, samo dotod sva imela skupno pot. Enkrat bi rada živela v njegovi hiši.»

Marfa se je zasmejala.

«Zakaj pa si tako nestalna kakor veter nad poljem? Saj imaš vendar svoje hiše.»

«Jaz ne poznam svojega in tujega. Meni je čisto vseeno, samo da imam le piti.»

Marfa je zmajala z glavo:

«Ne, ti piješ pač bolj zato, da si prilivaš poguma!»

«Kako to misliš? Moj oče je bil pijanec. Saj veš, bil je brat Milovasenke Valunine... Tvoja mati ga ni prav nič marala. Da... Ampak jaz sem ga prav tako spremljala vsepovsod kakor ti svojega očeta, samo da ga jaz nisem iz ljubezni... Od mojega dvanajstega leta dalje me je imel vedno s seboj. Takrat je bil neko nuno ukradel iz samostana. Morda jo je bil tudi odkupil, jaz ne vem. Vsekakor je živela pri njem in on jo je izdajal za nekakšno sorodnico svoje žene, češ da je na obisku pri nas. Moja mati si ni ust upala odpreti... To nuno je torej vlačil vsepovsod s seboj in mene je jemal zraven, da se mu ne bi bilo treba sramovati pred ljudmi. Kod vse sem bila z njima, kaj vse sem takole videla in doživela! In pili smo! O, kako smo pili! Oče me je zmirrom imenoval svojo malo pošast — imela sem namreč krče...»

Tako globoko se je pogreznila v stol, da ji je glava ob naslanjalu zdrsnila navzdol, in zapraskala je kakor mačka z ostrimi kremplji. Črne obrvi so se ji globoko spustile in so stisnile trepalnice in oči v eno samo ozko sijočo špranjo. Do vratu je bila vsa temnordeča in iznenada je morala zakašljati. Potem je Marfo zgrabila za roko in jo potegnila k sebi:

«Jaz vem, koliko je vse vredno, in sovražim vse... Celo bolečino matere sem si nekoč kupila. Na konjih smo dirjali skozi vas pa sem podrla majhnega otroka. Neka žena je priskočila. Na kolena sem padla pred njo, ona pa je vreščala in zmerjala. Mladega človeka sem imela s seboj. «Kaj pa počnete tu?» je rekel, «dajte babnici sto rubljev!» Odprla sem možnjček in sem ji dala mavričnjak. Toda odmaknila sem se; mislila sem, da me bo ubila. Namesto tega pa je zdaj ona

padla pred mene na kolena in me je blagoslavljala: «Nič ne hodite v skrbeh, gospodarica, matjuška, saj jih imam še pet — naj se ti nikar ne prikazuje v snu!» Skočila sem na konja, bila sem iz uma. Zvečer sem svojega dobrega svetovalca pretepla skoraj do krvi; on pa je tudi to sprejel kot šalo. Bil je moj ljubimec. «Imaš ti kakšnega ljubimca?» Spet se je smeje se ozrla v Marfo. «Nimaš ljubimca? Ti si pač malo neumna!»

Marfa je odvrnila:

«Jaz ne ljubim nikogar.»

Lidija se je široko zasmejala.

«Saj nam ni treba ljubiti — drugi nas morajo ljubiti! To je še lepše...»

«Ne, tako, kakor tebe ljubijo, tako meni ne ugaja. Celo čredo prisklednikov vlačiš za seboj in jim daješ, da noč in dan pijo na tvoj račun. Toda, če se nazadnje prevrneš nekje na hodniku, te živ krst ne odnese domov. Ležiš lahko, dokler se te služabniki ne usmiliijo ali dokler tvoj voznik ne pride pote...»

(Dalje prihodnjič.)

„Ali je Zofka Kvedrova pisateljevala tudi češko“

Pod tem naslovom je napisala ga. Mila Scholle-Zupančeva v 11.—12. številki lista *«Žena in dom»* leta 1933. člančič. V njem pravi doslovo: «Kakor večina, trdi tudi Govékarjeva, da je pisateljevala Zofka tudi češko.» — Vsebinsko tega člančiča je pod naslovom «Konec literarne legende o Zofki Kvedrovi» priobčilo tudi *«Jutro»* z dne 7. novembra t. l., štev. 260. Tam pa je dopisnik še dodal, da čitamo «v vseh dosedanjih žioljenjepisih» trditev, da je Zofka pisala tudi češko.

Z vsa vljudnostjo ugotavljam, da je ga. Mila Scholle-Zupančeva pač površno čitala ali je že pozabila mojo študijo o Zofki Kveder-Demetrovičevi v *«Ženskem Svetu»* leta 1927., štev. 2. do 8. Jaz nisem nikjer zapisala take «legende». V aprilskem zvezku *«Ženskega Sveta»* natančno opisujem prelepo prijateljsko razmerje med Zofko in Zdenko in pišem ondi na str. 101. dobesedno:

«Zdenka je prevedla zelo mnogo Zofkinih črtic in novel iz slovenščine na češki jezik za najrazličnejše češke liste. Razen tega so izšle v češčini tudi celotne zbirke Zofkinih novel in črtic, a tudi večjih spisov v Zdenkinih krasnih prevodih in v njeni redakciji (*«Povídky»*, roman *«Nada»*, *«Zahřebská služka»*, *«Vesnické povídky»*, *«Vlada a Marja»*).» — Ali ni to dovolj jasno?

Tudi na svojih predavanjih leta 1927. v prostorih ljubljanske univerze, dalje na ljudskih univerzah v Mariboru in Celju in končno še v Kranju sem posod povedala isto, namreč, da je bila dr. Zdenka Hasková — sama poetka in literatka — Zofki literarna mentorka in kritičarka ter tudi prevajalka njenih del v češčino. Predavalne dvorane so bile vsakokrat polne občinstva,

in vsi tisti poslušalci so morali dobiti pač pravo sliko o razmerju Zofke Kvedrove do češkega jezika in češke literature. — Tudi v srbskem mesečniku *«Žena i Svet»* leta 1927. br. 2., kjer je priobčen moj žioljenjepis Zofke, so ti odnosi pravilno označeni.

Ako je morda tikoma po smrti Zofke Kveder-Demetrovičeve kak dnevnik v naglici in v prvem ognju zapisal, da je Zofka pisateljevala razen v slovenskem, hrvatskem in nemškem tudi v češkem jeziku, sem torej jaz to pomoto v vseh kasnejših predavanjih in priobčenih žioljenjepisih že leta 1927. popravila.

Moj mož je prečital med drugimi tudi vsa pisma dr. Haskove iz ogromne Zofkine zapuščine. Iz tistih pisem sva popolnoma jasno ugotovila, da je Zofka pač tudi pisala in govorila češko, ni pa pisateljevala. Poizkušala je pisateljati češko, kajti v njeni zapuščini je še z njeno roko pisan češki začetek neke povesti ali črtice. Pisateljstvo v češčini pa ji je šlo prepočasi in bi bila imela ga. Hasková preveč opravila s korekturami. Zato sta se prijateljici zedinili tako, da je Hasková sama prevajala Zofkina dela in jih je včasih obenem krajšala, kar je bilo literarnim proizvodom le v korist. A vse, kar je izšlo v češkem jeziku, je bilo ali že prej ali hkratu ali pozneje objavljeno deloma v slovenskih, deloma v hrvatskih časopisih.

Očitek, da bi bila jaz pomagala ustvariti «legendo» o češkem pisateljstvu Zofke Kvedrove, torej odklanjam. Že od leta 1927. dognano in objavljeno dejstvo preobčati leta 1933. v legendo, ni nikaka zasluga!

Minka Govékarjeva.

L. Mrzel - Frigid:

Žena v zločinu

Socialno-psihološka glosa na dogodke dneva.

V naši javnosti je naravno in socialno pojmovanje življenjskih pojavov prav brez vsake veljave. Nobeno kulturno in nobeno politično gibanje pri nas do danes še ni s tako mogočno voljo in s tolikšnim zagonom butnilo ob trhlo kulo stare, okorele miselnosti nekakšnega motnega, neformuliranega superindividualizma, ki se deduje pri nas od vekov na veke — da bi vsak duhovni prevrat tudi potem, ko je že podlegel, pustil za seboj vsaj nekaj razbitih svetlih sledi na kateremkoli koščku našega življenja. V vzdušju našega miselnega podnebja prav za prav ni mogoč noben konflikt in nobena borba, nobene postojanke ni, ki bi mogla vsaj do neke meje zajamčiti napredek in zmago resnici in pravici pri nas. Naj se človek okrene na katerokoli območje našega življenja, povsod prevladuje nekakšen strupen, idiličen mir. V filozofiji in v umetnosti, v politiki in v gospodarstvu, v našem vzgojstvu in v naši justici — nikjer ni nobenega zares odprtega vprašanja, nobene manifestirane volje po odrešitvi. Takšne dobe, v kakršni dandanes živimo, so tradicionalnemu družabnemu redu najbolj nevarne. Človek je prišel z dnevnega reda, zanj se ne zanima nobena instanca več. Stari sistemi imajo čez glavo skrbi, kako bi sami sebe ohranili. V takšnem času nujno ugaša v človeku, kar je bilo kdaj — kakor se reče — božjega v njem, pod pezo gmotne in duhovne bede se drami zver. Vsi veliki misleci in tvorci kulture vse preradi pozabljajo, kako veliko vlogo — naj

le bo dovoljena ta beseda — sta od začetka pa do danes igrala v zgodovini nasilje in človeška pest. Človekova pest je zmirom, vsak čas na licu mesta gradila in rušila stavbo družbe, po nji je zgodovina prihajala in odhajala. Ljudje se nikdar ne rodijo kar tako, njih poslanstvo na svetu je, da bi delali in živeli. Tudi roke, ki ne bodo prišle do dela, bodo izvršile svoj popravek pod solncem. Revolucija in zločin — to je vprašanje, za katerega rešitev svet še nikdar ni nudil tako bogatega, nazornega gradiva kakor dandanes.

Kakor na vsakem drugem področju, tako tudi v justici, v vprašanju krivde in kazni, v vprašanju zločina in obsodbe tava naša miselnost po starih, že zdavnaj napol zasutih labirintih. Zločin za povprečnega meščana še zmirom ni nič drugega kakor senzacija — kakor senzacija, kakršne na sejnih pred vratih svojih šatorov oklicujejo čarovniki in sleparji. Smrtna kazen, ta najbolj okrutna in najbolj nesmiselna kazen, kar si jih je kdaj izmislil človek zoper sočloveka, se je do današnjih dni ohranila bržkone pač samo zato, ker se je v širokih ljudskih množicah še do danes ohranila skrivnost posmrtnega življenja. Ljudem, ki s svojo topo mentaliteto vzdržujejo institucijo smrtne kazni, je pojav zločinca v družbi prav tako nedvomna, nerazložljiva skrivnost, kakor ne morejo prav razumeti bliska in strele, povodnji in potresa. Ljudje pišejo v svojem srečnem morilecu smrt samo zato, ker na dnu svojih temnih duš bržkone upajo, da bo vsaj na večalih, pod giljotino prišla skrivnost na dan, tista neznanjska, strahotna skrivnost, in ko se ob vsaki justifikaciji razočarajo in se razhajajo domov brez razodetja, gredo domov samo prežat do prihodnje usmrtitve. In kakor doživlja zločin povprečni meščan, približno tako ga na dnu svoje duše doživlja prav za prav vsa javnost, ves izobraženi svet, vzgojitelji, duhovniki, korporativno zbrana justica in vsi. — Kako brutalno resnično je to dejstvo, je najzgovornejši dokaz način, kako brez komentarja in brez srčnega interesa je naša javnost sprejela na znanje sodbo in obsodbo v pravdi za najstrahotnejši zločin, kar jih pomni naša kriminalna kronika — v sodbi zoper Andreja Malija v Novem mestu.

Čisto odveč se mi zdi, da bi ob tej priliki razpravljali, katero od obeh najbolj znanih in najbolj ekstremnih načel o vprašanju smrtne kazni je jedru resnice in socialne pravice bolj blizu, ali tista duhovita, malo ironična, pa z nekega vidika vendar krvavo resna nemška krilatca: «Nicht der Mörder — der Ermordete ist schuld», ali pa tista brutalna, nesmiselno neusmiljena beseda, s katero državni pravdniki pod vešali zaključujejo svoje plaidoyerje: «Zob za zob.» Naša najnovejša kriminalna kronika odpira pred nami čisto novo, nič manj pereče vprašanje: kako je z ženo v kriminalu pri nas. V treh najostudnejših umorih, ki so se zgodili v naših krajih komaj v teku nekaj mesecev, so žene kar druga za drugo udeležene v najbolj tragičnem ospredju: mož, ki ljubimka z drugo, naroči pri svojem bratu smrt svoje žene, da bi imel bolj svobodno pot v življenju in da bi prišel do bogate dediščine; brat naroči ob vednosti svoje svakinje umor svojega brata, da bi se polastil njegove žene; sestra gre ubijati sestro, da bi spravila izpred svojih kalnih, zaprtih oči, čistejšega, vrednejšega človeka, ki ji samo dramatično vstane pred očmi. Ta strahotna kriminalna kronika postaja pri nas že nevarna ugledu žene pred javnostjo in prav potrebno je, da o stvari ugotovimo nekaj načelnih dejstev.

Položaj žene je v naši družbi gospodarsko, socialno, pravno, kulturno in v vsakem oziru občutno zapostavljen položaju moža. Žena živi v nekem skritem zatišju — in tega splošnega lica razmer ni doslej spremenilo niti dejstvo, da je ženi pot v vse mogoče poklice zmirom bolj odprta — mož pa živi in dela sredi velikega, bučnega življenjskega sejma, in kadar nanese, da imamo na katerikoli črti življenja podobo človeka pred očmi, zmirom zremo pred seboj podobo moža. Mož se zdi našemu gledanju rojen, da vlada družbi in da se družbi upira, on se nam zdi poklican, da ustvarja in ruši, on ima vso kvalifikacijo, da je vladajočemu redu zločinec, sodnik in žandar. Če čitate poročila izpred policije in izpred sodišča po listih — kako simpatični do neke mere so poročevalcu in bralcu skoraj brez izjeme vsi drzni tatovi in sleparji, vsi lopovi, defraudanti, morilci, ki so tvegali kakršnokoli veliko zlo delo. In v kako drugačni luči stopajo pred nas žene, ki so zagrešile kakšen zločin, tatice, defraudantke, morilke svojih mož. Kadar se žena spozabi do zločina, se vsej javnosti naježijo lasje, stud narase preko roba, roka pobira kamen, da ga vrže za storilko. Ženski duši, ženski roki — in ne na vse zadnje, družabnemu položaju žene — ne pritiče pravica do zločina, takšne velike nezapisane pravice je pridržal zase on, ki je gospodar sveta. V tem — in predvsem v tem — moramo iskati poglobitvega razloga, zakaj se nam vsak zločin, ki ga je zakrivila in napletla žena, zdi tako neznanjski in nečloveški. In potem: Osebnost žene je v naši družbi še zmirom vklenjena in obsojena, da njene sile spe. Je mar kaj tako čudnega, da tedaj, kadar izbruhne v nji vklenjeni, zatrti človek, zavzame ta izbruh pogostokrat vse bolj surove, podivjane oblike, kakor kadar vršijo grozodejstva moške? — Vse dotlej, dokler žena v družbi ne bo našla možu enake socialne, človeške pravice, vse dotlej bo tudi njena podoba v zločinu tako grozotnejša od podobe moža.

In na koncu samo še majhno pripombo o tragični zgodbi Amalijske Anžlovarjeve, te najčudovitejše slovenske žene, kar jih je kdaj padlo kot žrtve kriminala. Umrla je kot žrtev trikotu, ki se je ujela vanj ob strani še dosti lepega, dosti razumnega moža, ki pa je v svoji duši nosil preveč črnih viharjev od tega sveta, da bi zmožni bil v sebi vsaj nekaj intimne sreče s čistim, intimnim človekom. Amalijska Anžlovarjeva je morala umreti od roke svojega moža, ki je svoji težki, neznanjski, preprostemu človeškemu umu težko umljivi duši in telesu iskal utehe in nade pri ženi, ki niti po lepoti niti po značaju, niti po duši niti po telesu ni mogla biti enakovredna njegovi soprogici. In človek je šel in svojo čudovito, dragoceno ženo ubil s tihim računom, da pojde morda z ono drugo potem v novo srečo. Kadarkoli ubijajo na svetu moške žene, da bi se iznebili njim nezaželenega člana v erotičnem trikotu, skoraj vsakokrat počno v svojem zločinu še neki čisto poseben, čisto neodpušljiv greh: dragoceno, ljubezni vsega sveta vredno ženo žrtvujejo manj dragoceni, manj vredni ženski; veliko, plemenito življenje ubijajo nizkemu, zavrnjenemu življenju na ljubo. V tem je skoraj brez izjeme v vsakem primeru najstrahotnejša, najgrša nesmiselnost takšnega umora.

In v tem je tudi nekakšna majhna garancija, da žene v zločinu nikdar ne bodo mogle prizadejati toliko hudega, kolikor njim hudega prizadenéjo njihovi možje ki v nešteti primerih in na vseh stopnjah, od najneznatnejše krivice pa do poslednjega udarca, pogosto izrabljajo svoj položaj v hiši in družbi in v temi svojega srca tiho, na skrivaj, po malem ubijajo življenja, ki so se jim v dobri veri zaupala.

Dekleta, pazite!

Mladim dekletom, pa naj bodo že iz najvišjih ali najnižjih slojev, se pogosto zgodi, da se spoznajo z moškimi, ki zbuja po svoji vnanosti in vedenju pazljivost mnogih žensk. To so navadno elegantni mladi gospodje, ki zbuja že na prvi pogled dojem bogatinov ali pa poslovnih ljudi. Pri hotelskih vratarjih se navadno prijavljajo za ravnatelje, nadzornike ali lastnike velikih podjetij ali pa za višje uradnike, pogosto diplomate. V družbi se vedejo nad vse vljudno, tako da nihče ne sumi, da bi se utegnili za njimi skrivati nepoštenjaki. V resnici pa so ti mladi gospodje zelo pogosto hudo nevarni za čast in premoženje mladih deklet in žena.

Pri nas menda še ni bilo mnogo primerov, kjer bi taki gospodje imeli glavno vlogo, žrtve pa bi bila mlada, neizkušena dekleta. Pa tudi če se je kdaj kaj takega zgodilo, je ostalo najbrž skrito, ker je šlo pač za čast deklet in njihovih staršev. Ker pa se vendar utegne kaj podobnega pripetiti tudi pri nas, prinašamo danes

zanj in ob prvi priložnosti se je z njim seznanila... Čez dober teden, ko sta se že nekajkrat srečala, je občutila, da se je vanj zaljubila. On je bil zelo korekten, zelo nežen, zelo dober in naposled se je zgodilo, da se je nekega dne znašla na njegovem razkošnem stanovanju. In tu se je odigrala tragedija njene ljubezni. V trenutku, ko je ona mislila, da je v devetih nebesih, je Olaf mirno vstal, prižgal cigareto in rekel dekletu:

«Nujno potrebujem deset tisoč frankov... Prosim vas, da mi jih do večera pošljete, sicer...»

«Kako?»

«Sicer jih bom moral zahtevati od vašega očeta in mu pokazati slike njegove dobre hčerke...»

Po teh besedah je mladi inženjer pritiskal na zvonec in pri sosednjih vratih se je pokazal neznan moški, ki je držal v roki še moko fotografijo. Olaf jo je vzel in jo pokazal dekletu, ki je še zmeraj mislila, da je vse samo nedolžna šala.

«Dober večer, dragi Otokar!...»

bi ta človek napravil škandala, je šla, vzela iz hranilnice 10.000 frankov svojih prihrankov in mu jih po sobarici poslala. On ji je res vrnil ploščo, toda vzlic temu ni smela Olecka ničesar ukreniti, ker se je še zmeraj bala, da se ne bi v javnosti kaj izvedelo. Šele dosti pozneje, ko je oče opazil, da manjka v njeni knjižici 10.000 frankov, mu je vse priznala in stari Olecki je zadevo prijavil policiji. Toda o inženjerju Olafu Renaudu ni bilo niti sledu več.

Pariška policija je vzlic nevarnosti, ki je pretila prizadetim žrtvam, dobila letos že več prijav. Tako je neka uradnica, ki je drugače zelo znana dama in žena zdravnika, ovadila nekega doktorja Ollermanna, ki ji je najprej dvoril, ko pa se je zaljubila vanj in v njegove bajeslovne obljube, mu je celo obljubila, da se bo od moža ločila. Ollermann je od nje izsilil denar na podoben način z grožnjo, da bo odkril svoje razmerje z njo možu in njeni družini. Prav tako se je zgodilo mladi in prikupni Suzy Valet, ki je tako zaupala nekemu ravnatelju Maniotu, da je hotela zaradi njega razdreti zaroko s svojim fantom in se z njim poročiti. Nekega dne se je odločila, da pojde z Maniotom na izlet in tedaj se ji je pripetila nesreča.

Maniotu se je posrečilo, da jo je spravil najprej v dobro voljo. Suzy je popila nekaj kozarcev šampanjca in potem jo je pregovoril, da sta prenočila oba v nekem hotelu v pariški okolici. Zjutraj je bila Suzy presenečena, da se ji ni nič zgodilo, toda še bolj se je začudila, ko je dobila na mizi Maniotovo pismo in je videla, da njega ni več v sobi. V pismu je bila slika, ki jo je zelo kompromitirala, in

Pili sta malinovec, neznanec pa je opazoval Lilly z zaljubljenim pogledom...

članek o značilnih trikih številnih mladih pariških gentlemanov, ki so naposled vendarle padli policiji v roke.

Sonja Olecka, hči ravnatelja pariške banke, se je spoznala na neki soareji z mladim inženjerjem Olafom Renaudom. Inženjer je bil zelo lep in inteligenčen fant in o njem so v družbi govorili, da je lastnik številnih rudnikov. Gospodična Olecka je opazila, da švigajo pogledi mladega gospoda za nekaterimi damami v družbi. Potem se je jela sama zanimati

«Olaf, kaj se norčujete?» je rekla Olecka, ko je pogledala sliko, ki jo je kazala v zelo nerodnem položaju. «Ali mar...»

On pa jo je hladno prekinil:

«Lahko ste zadovoljni, da nisem do skrajnosti izrabil zaupanja, ki ste ga imeli tisti trenutek do mene... Priznam, da je slika nedostojna. Vrnil vam bom ploščo... Če mi plačate zahtevano vsoto... Torej?»

«Podlež!» je obupano kriknilo dekle. Toda tu se ni dalo nič več popraviti. Zmedena in preplašena, da ji ne

«Pametni bodite... če nočete škandala. Pošljite mi ta znesek in vrnem vam ploščo...»

izsiljevalno pismo... Ubogo dekle je moralo žrtvovati precejšen del svojih prihrankov in jih poslati izsiljevalcu. Potem se je razočarana vrnila k svojemu zaročencu.

Zaradi prijav, ki so se čedalje bolj množile, je pariška policija organizirala zasledovanje teh zločincev in po dolgotrajnem iskanju je vendarle odkrila tri mlade gospode, ki so se s tem nečednim poslom ukvarjali. Seveda je morala pri tem zaposliti tudi svojo najbolj izurjeno detektivko. Policija je že postrani gledala nekatere fič-firiče, ki je o njih vedela, da nimajo ničesar, pa vendar razkošno živijo. Detektivka je morala obrniti svojo pozornost nanje. Preden je mogla z njimi priti v stike, se je spoznala z neko ugledno damo, ki je zelo pogosto zahajala v razkošne hotele in klube, kjer ji je dvorilo lepo število kavalirjev. To je bila gospodična Lily

Jacobsen, hči nekega danskega industrijca, zelo lepa in prikupna dama. Nekega dne, ko je sedela z njo v slaščičarni, je opazila da neki moški pri sosedni mizi neprestano gleda Lily Jacobsenovo. Takoj se ji je neznanec zazdel sumljiv. Lily je po ovinkih vprašala, kdo je, in ko je izvedela, da je zelo izobražen in bogat, se je detektivka neopazno umaknila.

Čez dva dni je že videla Lily z mladim gospodom, ki se je prijavil pod imenom dr. Otokar de Orsiano.

Detektivka ga ni pustila izpred oči. In neko noč, ko si je razočarana in presenečena Lily pulila lase na otomani, kjer je še nekaj trenutkov prej ležala v objemu ljubljene fanta, je planila v sobo detektivka z dvema policistoma in razkrinkala nečednega izsiljevalca.

«Bodite zadovoljni, da nisem do skrajnosti izrabil tega trenutka...»

Tako je najprej padel policiji v roke pustolovec Orsiano, kmalu za njim pa še nekaj drugih njegovih tovarišev. Zanimivo je, da je bilo med njimi troje mladih inteligentov z visokošolsko izobrazbo, ki pa niso mogli dobiti nikjer primernih služb. Zato so se začeli pečati z izsiljevanjem. Pariški listi prinašajo poročila o njih in opominjajo mlada dekleta in žene vseh velemest, naj pazijo, s kom se spoznavajo in komu zaupajo svoje srce.

Mnoge mlade gospodične bodo rekle, da se more kaj takega zgoditi le v velikem mestu, kakor je Pariz. To pa ni res. Hudo se motijo, ker se časih zgodi kaj takega tudi pri nas, le da ostane skrito, da ne nastane škandal.

Opomini pariške policije veljajo tudi za naša dekleta!

Kakšni so ljudje za mizo

Prav za prav smo vsi ljudje precej čudni. Tista svetopisemska, da vidimo pezdirstvo v tujem očesu, bruna v svojem pa ne, drži. Vsako napako pri svojem bližnjem opazimo, tega, kar sami zagrešimo, pa nikoli, čeprav je naša napaka dostikrat večja od tuje.

No, nič ne pomaga. Tako smo pač ustvarjeni, in ni ga, ki bi nas znal preprosto ali pa obrniti kakor krojač staro obleko. Radi opravljamo in se

na račun drugih norčujemo. Kar ni tako, kakor se nam zdi prav, se nam zdi smešno. Nekaj je takih ljudi, da to dalje pripovedujejo, vsem prijateljem in prijateljicam, znancem in znankam, drugi — in ti so še hujši! — pa to celo napišejo in razbobnajo vsemu svetu. Ti pisarji in pisuni raznašajo žalostno slavo svojih soljudi še k ljudem, ki jih to prav nič ne briga, in potem so še do smrti uža-

ljeni, če jih jezni junaki takih zgodb pošiljajo k vragu ali pa še dalje.

Pa saj veste. Pisarski stan je žalosten stan, zlasti za pisarje same. Posebno takrat, kadar jim nič pametnega ne pride na misel, pa vendar morajo pisati. Drugače si še kaj pametnega izmislijo, kadar pa ni v glavi nobene ganljive zamisli več, postanejo zagrenjeni in strupeni. In takrat nič ne gledajo, kam pade, na

Domišljav, nesojen genij.

levo ali na desno. Nič ne izbirajo žrtev, tistega, ki jim je najbližji, zgrabijo in ga polijejo z gnojnico.

No, pa začnimo.

Sedimo v restavrantu. Tak lokal je najbolj primeren za opazovanje ljudi. Navadno se zbero v njem ljudje, ki potujejo in so običajno precej nerodni, kar v zadregi, zlasti če potujejo le vsake svete čase enkrat. Meščani, ki so v restavrantu »že kar doma«, pa se tam tako vedejo, kakor da bi bili res doma. Nekateri se hočejo delati več, kakor so v resnici, pa se jim to ne posreči. In tako dalje.

Tam v kotu sedi na primer gospod s prekržanimi rokami. Lase ima razkuštrane in zamišljeno strmi pred se. Po veliki črni ovratnici boste takoj sodili, da je eden izmed nesrečnih,

nepriznanih genijev. Zdi se vam, da je zelo lačen, tako uporno strmi v sosedno mizo, kjer na debelo jedo, toda če pride natakak k njemu, ga zmedeno pogleda in mu odločno reče, da nič ne potrebuje. Kmalu potem opazite, da pride k njemu starejši gospod in se v zadregi opravičuje, da je prišel tako pozno. In slišite, kako mu »umetnik« možato reče:

«Jaz sem pa pravkar plačal račun za kosilo in hotel iti!»

Kaj hočete? Vsekako mora biti to posloven sestanek in gospod umetnik se je hotel predstaviti za človeka, ki ima dovolj denarja, da lahko kosi v imenitnem restavrantu...

In ko opazujete to sliko, zaslišite od nekod daleč glasno srebanje. To je boljši gospod, ki se mu neznansko

... Njemu se je primerilo nekaj neprijetnega.

mudi. Čim prej bi rad pokosil in šel. Pri mizi zraven vaše pa sedita dva gospoda z neko damo. Eden izmed njiju je zaradi tega srebanja neznansko ogorčen. Na vsak način hoče dami pokazati, da se mu to zdi strašna netaktnost. Tedaj pa se mu iznenada pripeti nekaj neprijetnega. Kakor rak zardi, kihne in tako trešči z žlico v sredo krožnika, da oškropi svojega soseda in še tisto damo. Vi pa si grizete ustnice in obračate glavo, da se ne bi na glas smejali.

Tedaj pa zagledate v drugem koncu še smešnejšo sliko. Neki starejši gospod si je tako zavezal servijeto za vratom, da štrlita oba ogla kvišku nalik dvojici oslovskih ušes. In čim bolj gledate to sliko, tem bolj prihajate do prepričanja, da je ta gospod bogatin ali pa veleposestnik, ki je pustil doma mlado ženo. In potem se sami v sebi od srca nasmejete čudni podobnosti tistih ušes z oslovskimi in

Prijatelj časopisja med kosilom.

Čudna ušesa.

nehote napravite primero med njim in to srčkano živalco.

Dosti je ljudi, ki imajo med kosilom navado čitati. Prav ta razvada je doma največkrat vzrok prepirov.

Gospod, ki je še zmeraj lačen.

Mnogi se ne morejo temu užitku odreči niti takrat, kadar kosijo v restavrantu. Kako pogosto vidite kakšnega potnika, resničnega ali samo slamnatega vdovca, ki si nabere velik kup listov in jih razloži po mizi. Nič se ne meni za to, da se bo jed ohladila, še manj pa ga seveda briga to, da sedi za sosedno mizo družba ljudi, ki pohlepno čakajo na časnike, ki si jih je tako neusmiljeno prilaстил. In vsako smešnico prebere, še križank in rebusov se loti, sosedje bi ga pa najrajši utopili v žlici vode.

Potem zagledate spet kakšnega trgovca iz province, ki se trudi s košč-

kom mesa ob kosti. Poskuša jesti po predpisih, z vilicami in z nožem, toda ker mu to ne gre, se ozre na levo in na desno, ali ga kdo ne opazuje, potem pa hitro pograbi kost z roko. Meso je trdo, poskuša ga odgrizniti, toda iznenada mu ves kos odleti nekam na sredo dvorane. Kaj si je moral možak v tem trenutku misliti, ni treba še posebej razlagati.

Dosti je takih, ki mislijo, da je velikanska škoda, če ne pojedjo vsega, kar jim prinese natakar na mizo. Do poslednjega grizljaja pojedjo vse in so skrajno užaljeni, če prvi strežnik prezgodaj odnese krožnik izpred nosa. Pogosto se zgodi, da tak gospod srdito pograbi natakarja za frak in mu skoraj razburjeno vzklikne:

«Počakajte vendar, saj še pol nisem pojedel!»

«Oprostite, kakor vidim, že kadite!»

«Kaj vas pa to briga! Vrnite mi tisti kos mesa.»

Nesrečni natakar mora po vseh krožnikih iskati tisti košček mesa. In navadno se še zgodi, da sploh ni bilo meso, ampak le kost.

Drugi spet trpinčijo natakarje, kar jih morejo. Če dobe pivo, ni dovolj hladno. Če dobe juho, ni dovolj vroča. In tako še cela kopica malenkosti. Res ni prav nič čudno, če pri taki priložnosti natakar potisne prst ali celo glavo v krožnik ali pa v kozarec, samo da bi dokazal, da ima prav.

In da dobi naposled vsa komedija še dostojen zaključek, zagledate v tretjem kotu restavrantu tole sliko: za mizo sedi majhna družina, ded, stara mamica in vnuček. Malček se

neprestano obrača na stolu kakor vr-tavka, stara mamica pa mu pripoveduje, naj bo miren in da se je treba v taki imepitni hiši lepo vesti. Vsake pol minute ga uči in oštev. Naposled se otrok tako zelo izpozabi, da začne z roko loviti žličnike po juhi. Seveda pomoči pri tem tudi prt in novo obleko. Tedaj plane njegova stara mamica pokoncu in mu zakliče:

Gospod, ki ne verjame, da je juha dovolj vroča.

«Janezek, spet si ves polit, ti packa!»

In prav tedaj butnejo njene obilne roke v strežnika, ki nese skledo omake, in omaka se razlije staremu očetu po glavi, posoda pa se razbije z glasnim truščem. Toda to še ni dovolj. Stara mati se je zmotila in si je namestu servijete zatlačila rob miznega prta v nadržje. In vse je šlo po tleh: krožniki, steklenice, kozarci...

Ali hočete še kaj več?

«Janezek, spet si vse polil, ti packa!»

Misli *

Sedanost je kakor slika, ki jo držimo preblizu oči. Šele ko so dogodki že daleč za nami, lahko pravilno presodimo ljudi, dogodke in njih posledice.

Zaupati, pomeni prijatelju naložiti breme. Saj pričakujemo od njega vselej opore in pomoči.

Največ zvez med človekom in človekom je zgrajenih na laži; zato je toliko nesporazumov in razočaranj! Le malo je značajev, ki bi bili toliko močni, da bi prenesli slepečo svetlobo resnice.

Edino dobro na človeku je njegovo trpljenje.

Najgloblja hvaležnost je tiha.

V glavnem živimo le od globoko občutenega trenutka do drugega, temu enakega. Kar je vmes, še spomin pozabi.

Kar pomeni za nekatere moralni prestop, je za druge samo — neumnost!

Ne pojdi lepo oblečena in samo na zunanost lepa k človeku, ki ga ljubiš. Vase pogled in skleni roke!

*Sveta
noč —
blažena
noč*

Bogata nevesta

Otrok moli

Kruhka mi daj, dobri Bogec,
pa ne samo suhega kruhka, tudi kolačkov
časih,
in kavice sladke in smetane,
da bo do vrha polna skodelica.

Dosti igrač mi daj, dobri Bogec,
čevljičke nove, punčko, ki očke zapira,
in bel kožušček, da bom ko ovčka bela,
sanke s kraguljčkom in — vse, kar bi rada
imela.

Mamico varuj, moj dobri Bogec.
Kdo bi se zame pobrigal, če bi mi ona
umrla?
Pa očka, saj veš, da za kruhek skrbi...
In angelčka-varuha pošlji mi zdaj, ko
zaprem oči.

Boris Rihteršič.

Metka in Janezek veselo pričakujeta

Milica Stupanova:

Božično premišljevanje o vojni in miru

Bodoče vojne nam opisujejo v naravnost strahotnih barvah, ki prekašajo najbolj pošastne slike domišljije. Brezšumni aeroplani, zaviti v umetno meglo, bodo sipali nad pokrajinami smrt v obliki strupenih plinov, tekočin in prahov, kužnih bacilov in smrtonosnih žarkov, tako da ne bo prebivalstvo več varno ne podnevi in ne ponoči. Slika bodočih vojn pa ni več fantazija in utopija, ampak se lahko danes ali jutri prevrže v bridko in grozno resnico, ki bo morda še presegala najgroznejša pričakovanja, ker tehnika stalno napreduje.

Prihodnja vojna bo tem strahotnejša, ker v njej ne bodo, kakor v dosedanjih vojnah, trpeli samo tisti, ki se neposredno vojskujejo, torej

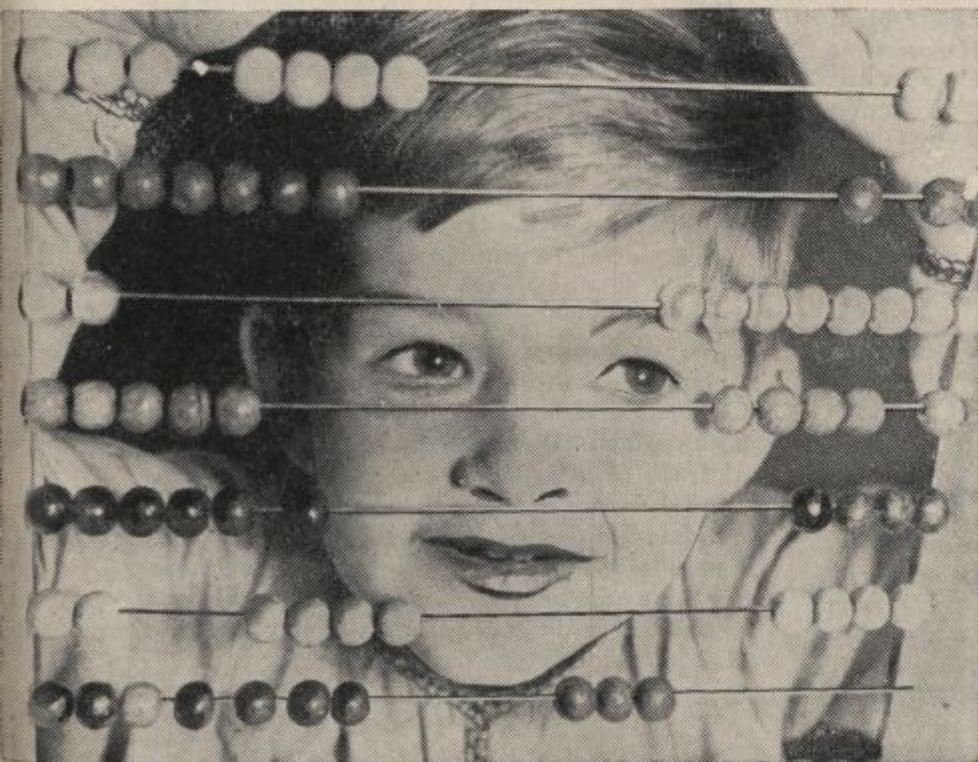
vojaki, ampak prav toliko ali pa še več prebivalstvo v zaledju, ki ne bo nikjer varno pred strupenimi plini, tekočinami in prahi. Smrtonosni žarki bodo morili živa bitja in iz daljave zažigali hiše. Z letal se bodo pa tudi usipale steklene bombe, polne različnih bakterij, ki bodo napadale ljudi in živino, in te milijarde nevidnih vojakov ne bodo prav nikomur prizanašale. Saj so že v svetovni vojni preizkusili kužne bacile kot vojno sredstvo. Takšno bakterijsko vojno so vodile zvezne armade zlasti proti boljševikom, katerim so poslale kolero. Letala zveznih držav so sipala svilene vrečice s kulturami bacila kolere v sovražnikova taborišča, v mesta in vodnjake, tako da so žrtve te strašne bolezni kar pokrivalo ceste. Nemci so pa na drugi strani izkušali uničiti Francozom živino s tem, da so okužili govejo živino s kugo na parkljih in na gobcu, tako da je živina trumoma cepala. Toda kot pravična kazen božja je nekaj tednov pozneje ta kuga prišla že nad nemško živino. Za prihodnje vojne pa že sedaj pripravljajo strokovnjaki po raznih državah strahotne pomagace s tem, da vzrejujejo nalašč za to borovega prelca in žitnega molja, ki naj uničita sovražniku gozdove in žitna polja.

Dobro je, da vse to iznova premislimo o Božiču, v teh dneh miru in sprave. Takrat se lahko tudi vsaj za trenutek živo spomnimo vseh različnih grozodejstev, ki se dogajajo v vojni, ko ne ve nihče več, da je tudi sovražnik človek, ko streljajo ranjence, ko puščajo še žive sovra-

Mihec zna reševati

Njena punčka

nike brez pomoči na bojnih poljanah, ko odrežejo sovražniku brez potrebe ranjeno roko ali nogo samo zato, ker menijo, da služijo s tem domovini, a pozabljajo pri tem, da je človek nad domovinskim pojmom. Ko bi se takrat, kadar ga vsega prevzame božični mir, vsakdo le za hip spomnil na grozote preteklosti in na strahote prihodnje vojne, bi se prav gotovo v marsikaterem porodil trden sklep: «Vojne nikdar več!» in mirovna misel bi pridobila enega pobornika več.

Lani o Božiču je izšla ljubka knjiga «Slike - Zgodbe - Šale - Vse za moje male». Spisala jo je Manica Komarova. Knjiga je jasna priča Maničine velike ljubezni do naših malih. In kakor na sto in sto otroških očesih zažari v čistem veselju, kadar pripoveduje Manica svoje pravljice v radiu ali dvorani, tako bo tudi ta njena knjiga razveselila slehernega izmed njih. In prav zato opozarjamo starše nanjo.

Majdin božič

Ko je bila Majda še majceno detece, ni nihče slutil, da bo kdaj preživljala tako žalostno mladost. Tistikrat je še živel oče, ki je hodil vsak dan v tovarno na delo in prinesel ob koncu meseca lepe denarje domov. Mamica je bila zdrava in vesela in je izpolnila Majdi sleherno željo; razvajala jo je, da je bilo kaj. Toda časi so se izpremenili.

Lansko pomlad — Majdici je bilo komaj devet let — je oče nenadoma umrl. Dobil je pljučnico, zdravniki so hodili kakih štirinajst dni v hišo, potem je pa prišel dan, ko je dobri očka za zmerom zaprl trudne oči. Mamica je ostala z Majdo sama. Denarja ni bilo več, in mama je morala hoditi v tovarno na delo, da je lahko preživljala Majdo. Vse prihranke je bila vzela očetova bolezen, in za pogreb je morala mati še izprazniti Majdin hranilnik. Vse do tistega dne, ko je oče umrl, ni Majda vedela, kaj je lakota, kaj so skrbi in kaj so neizpolnjene želje. V šoli ni bila marljiva, ker se je rajši igrala in smejala. Zdaj je bilo pa mahoma vse drugače...

Lepega dne je mati tesno privila Majdo na svoje prsi in ji dejala:

«Ljubo dete, ne morem več v tovarno. V prsih me boli, glavo mi hoče raznesti od bolečin in mraz me trese!» Legla je v posteljo, in Majda je poklicala sosedovo gospo. Gospa je prišla in stregla bolnici, vendar je bil njen obraz tako resen, da je Majdo kar stisnilo za srce.

«Tvoja mamica je zelo bolna,» je rekla sosedu Majdi, ki jo je spremila do hišnih vrat. «Nič upanja nimam, da bi okrevala. Morda bi ji pomagal zdravnik, toda zdravnik stane denarja, in tvoja mati ga nima!»

Majdi se je stemnilo pred očmi. Da bi še mati umrla, da bi jo zakopali v črno zemljo in bi morala sama ostati na svetu? Tisti mah je sklenila, da pomore bolni materi, naj se zgodi, kar se hoče. Skriva, da mati ni videla, je nesla svojo zlato verižico s križcem, ki jo je bila dobila od rajnega očeta v spomin na prvo sveto obhajilo, k zlatarju.

«O, prosim vas, dobri gospod, ali bi hoteli kupiti to verižico? Mati je bolna, pa nimamo denarja, da bi poklicali zdravnika. Če kupite verižico, bom lahko poklicala zdravnika, da ozdravi mojo dobro mamico!»

Zlatar, bil je star, dobrodušen gospod, je ganjen poslušal Majdine besede. Pobožal jo je po zlatih laseh in dejal:

«Tu ti dam osemdeset dinarjev. Verižico obdržim, dokler mi jih ne vrneš. Pojdi po zdravnika, in kadar mamica ozdravi, mi bo počasi vrnila ta denar, in verižica bo spet tvoja.»

Vsa srečna je odhitela Majda po zdravnika, ki je še tisti večer prišel k bolni materi. Bilo je prve dni decembra. Mrzla burja je pihala in drobne snežinke so se lovile okoli cestnih svetilk. Zdravnik je dal materi zdravila in obljubil, da se drugi dan spet oglasi. Ko ga je Majda spremila do hišnih vrat, ji je rekel:

«Dete, tvoja mamica je hudo bolna. Skušaj jo razveseliti in razvedriti, morda jo to ozdravi. Drugega ti ne vem povedati!»

Majda je vroče zaihtela, in Bog v nebesih ve, da bi bila tisti trenutek rada umrla, samo da mamici ne bi bilo treba trpeti. Vrnila se je k materi v sobo, pokleknila pred njeno posteljo in tiho rekla:

«Ljuba mamica, obljubim ti, da se bom odslej pridno učila v šoli in ti doma opravljala vsa dela; zmerom bom vesela in zadovoljna, samo pri meni ostani!»

Mati, ki je slišala iz teh besed toplo ljubezen svojega otroka, se je trudno nasmehnila in objela Majdo. «Daj, Majda, moliva, morda bo Bog milostljiv in naju pusti skupaj!»

Prišel je sveti večer. Mati je kakor čudežno hitro okrevala in na sveti večer je prvič vstala s postelje. Sedla je k oknu, Majda jo je skrbno zavila v toplo volneno ruto in sedla k njenim nogam. Nikjer ni bilo božičnega drevesca in tudi daril ni bilo nikjer. Vendar, otroci, ali mi verjamete, da je bil tisti božični večer, ko je Majda videla, da je mamica ozdravela, najlepši v njenem življenju. S solzami v očeh se je oklenila materinih kolen in zašepetala: «Dobri Bog naju je vendarle uslišal, ljuba moja mama!»

Zunaj so peli zvonovi, skozi okna sosednih hiš je videla Majda prižgana božična drevesca, njej je pa bilo, kakor da se svetijo materine oči lepše od vseh svečk na vseh božičnih drevescih tega sveta in kakor da je božanje materine roke slajše od najbolj dragocenih daril!

Ali bi se Tvoja mamica rada peljala v prvem razredu ob vsej Jadranski obali od Sušaka do Kotora in nazaj? Ali pa morda v Benetke?

Če še ni odposlala rešene uganke, naj to takoj stori. Čas je samo še do konca decembra. Spomni jo, da mora poravnati do 5. januarja 1934 naročnino, potem bo njena pravilna rešitev sprejeta za žrebanje.

Opozori jo, naj še enkrat prebrta razpis, ki je v deveti številki na strani 321 do 324.

Deklica z vžigalicami

Strašno mrzlo je bilo, snežilo je in večer je že temnel, poslednji v letu: Silvestrov večer. V tem mrazu in v tej temi je šla uboga, majhna deklica gologlava in bosih nog čez cesto. Res je imela copate, ko je šla z doma; toda kaj so ji pomagale? Bile so zelo velike copate, mati jih je prej nosila, tako velike so bile in zato jih je deklica izgubila, ko je tekla čez cesto, ker sta zdrdrala mimo dva voza z divjo naglico; ene copate ni mogla najti, z drugo pa je zbežal deček, ki je zaklical, da jo bo porabil za zibelko, ko dobi otroke.

Tako je hodila uboga deklica z bosimi nogami, ki so bile od mraza vse rdeče in višnjeve. V svojem starem predpasniku je nosila kup škatlic z vžigalicami in eno je držala v roki. Ves dan ni nihče nič kupil, niti vinarja ji ni nihče podaril. Lačen in premrl se je vlekel ubogi otrok in je bil videti že ves obupan in oplašen. Snežinke so padale na njene dolge, svetle lase, ki so se ji usipali v prirodnih kodrih na tilnik, toda na ta svoj okras še mislila ni. Iz vseh oken so se lesketale luči in po vseh cestah se je širil vonj po mastni gosji pečenki. Saj je bil vendar Silvestrov večer, in nanj je mislila.

V koticu med dvema hišama — ena izmed njiju je segala globlje v cesto — je počenila. Svoje drobne nožice je dvignila, toda tako jo je še bolj zeblo. Vendar pa se ni upala iti domov, ker ni prodala nobene škatlice vžigalic in dobila v dar nobenega vinarja. Bala se je očetovih udarcev, in mrzlo je bilo doma tudi, ker so imeli slabo, staro streho tik nad sabo, in tudi burja je rezko pihala skozi njo, čeprav so bile največje špranje zamašene s slamo in cunjami.

Male ročice so ji skoraj odmrle od mraza. Oh, kako dobro bi ji morala deti vžigalica, če bi se jo upala vzeti iz škatlice in jo prižgati, da bi si ogrela roke. Naposled se je vendar upala. Pš, kako je prasketala, kako je gorela! Topel, svetel plamenček je žarel kakor majhna lučka, ko je držala roko nad njim. Čudežna lučka je bila; zdelo se ji je, da sedi pri veliki, stari lončeni peči s svetlimi medeninastimi krogli in vrati. Plamen je gorel tako lepo in jo tako prijetno grel! Toda kaj je to? Deklica je že iztegnila noge, da bi jih tudi pogrela, — tedaj pa je plamen ugasnil. Peč je izginila — spet je sedela na tleh s končkom pogorele vžigalice v roki.

Drugo je prižgala, gorela je, svetila se je in na kraju, kamor je padal njen odsev, je postal zid pro-

zoren kakor tenčica. Deklica je videla naravnost v izbo, kjer je stala miza s snežnobelim prtom in dragim porcelanom. Tako vabljivo se je kadila na njej z jabolki in rozinami nadevana pečena gos. In še lepše je prišlo: gos je skočila iz sklede in odhlačala z viličami in nožem v hrbtu po tleh, naravnost proti ubogi deklici. Tedaj je vžigalica ugasnila in samo še debel, mrzel zid se je videl.

Prižgala je tretjo vžigalico. Tedaj je sedela pod najčudovitejšim božičnim drevescem; še večji in dosti bogateje okrašen je bil kakor tisti, ki ga je bila nedavno na Sveti večer videla pri bogatem trgovcu skozi steklena vrata. Tisoč lučk je gorelo na zelenih vejah in pisane slike, kakršne razstavljajo po izložbah, so gledale z viška na njo. Deklica je iztegnila roke po njih, — tedaj pa je vžigalica ugasnila. Neštevilne božične lučke so se dvignile v višave in šele tedaj je videla, da so le svetle zvezde. Ena izmed njih se je utrnila in potegnila dolgo ognjeno črto čez nebo.

«Zdaj nekdo umira!» si je mislila deklica. Kajti stara babica, ki je bila edina prijazna z njo, pa je že že davno tega umrla, je pravila: «Kadar pade zvezda z neba, hiti duša k Bogu.»

Spet je prižgala vžigalico; daleč naokoli se je vse posvetilo in v njenem svitu je stala pred njo stara babica, tako dobra in prijazna.

«Babica!» je vzkliknila deklica. «Oh, vzemi me s seboj! Vem, ko bo vžigalica ugasnila, boš izginila prav tako kakor topla lončena peč, kakor okusna gosja pečenka in veliko, lesketajoče se božično drevo!» Zato je prižgala vse vžigalice, ki jih je še imela v škatlici: hotela je imeti babico tako dolgo pri sebi, dokler bi bilo mogoče; in vžigalice so tako žarele, da je bilo vse okoli nje svetlejše kakor pri belem dnevu. Tako lepa, tako velika ni bila babica nikoli! Vzela je malo deklico v naročje in visoko sta vzplavali kvišku v lesket in veselje.

Mraz lakota in strah so ostali spodaj na zemlji, — obe sta bili pri Bogu.

Toda v koticu med dvema hišama je sedela v mrzli jutrnji uri mala deklica z rdečimi lički in nasmeškom na ustnicah — mrtva; zmrznila je zadnji večer starega leta. Novoletno solnce je vzšlo nad malim mrličkom, ki je sedel na tleh z vžigalicami, od katerih je bila ena škatlica požgana.

«Pogreti se je hotela», so pravili. Nihče ni vedel, kaj lepega je videla in v kakšnem svitu je šla s svojo ljubo, staro babico v novoletno veselje.

Kotiček tete Mine

Odslej bomo v vsaki številki objavili nekaj besed naše dobre tete Mine, ki ima vse otroke zelo rada. Posebno rada ima pa naše mlade bralke in bralce, in zmerom jim iz srca želi, da bi bili vsi dobri, zdravi in ubogljivi. Nu, prepustimo ji besedo!

Dragi otroci!

Najprej vam voščim prav vesele in zadovoljne božične praznike. Gotovo se vas bo Božiček spomnil in vam kaj lepega prinesel. Bržkone ste tudi vi pripravili svojim staršem kako veselo iznenadenje. Nu, zdaj vas pa še jaz prosim, da mi izpolnite skromno željo.

Vidite, božični večer pomeni večer miru, večer sprave, večer nečesa nenavadno svetlega in dobrega. Jezušček se je rodil zato, da bi prinesel ljudem »mir na zemlji«. In zato bi bilo prav, da v spomin na to Jezuščkovo poslanstvo pokopljete ta dan vsak prepir, vsako mržnjo in vsako grdo misel, ki jo imate v srcu zoper kogarkoli. Morda je kateri izmed vas sprt s svojim prijateljem ali s svojo prijateljico. Tisti naj se potrudi, da se spravi s svojim »sopražnikom«. In če ste storili komu krivico, pojdite k njemu in se mu opravičite. Če boste tako storili, se boste čutili na sveti večer vse bolj srečne, in vaše veselje pod božičnim drevescem bo še svetlejšo in lepše.

Tako vam priporoča in vas vse srčno pozdravlja vaša

teta Mina.

Milica Stupanova:

Otroške sanje

(Konec.)

Otroci posebno pogosto sanjajo, da jih zasledujejo katerekoli živali ali pa tudi ljudje, tako da planejo večkrat sredi noči vsi preplašeni in zbegani iz spanja. Take sanje nam jasno kažejo, da smatra tisti otrok samega sebe za zelo šibkega, vso svojo okolico pa za znatno močnejšo. Prav gotovo je bila temu kriva nepravilna vzgoja, ki je spravila otroka tako daleč, da občuti posebno živo svojo lastno slabost in celo manjvrednost. Tak otrok ima navadno prav malo življenjskega poguma, nobene naloge se ne loti z veseljem, in zato se mu le redkokdaj posreči. Ako se pri enem ali drugem otroku večkrat ponavljajo take sanje, je to za starše migljaj, da ni bila vzgoja pravilna, da bo treba otroka v večji meri vzpodbujati in dvigati.

Tem slične so sanje, ki so tudi prav pogoste, da namreč kdo v sanjah vedno zamuja vlak. O človeku, tudi o otroku, ki ima pogosto take sanje, bi se lahko reklo, da je to človek, ki misli, da je rojen pod prav posebno nesrečno zvezdo, da mu vedno vse izpodleti, da vse zamudi itd. Tudi takemu človeku manjka življenjskega poguma, najbrže je bil v življenju vedno pri zadnjih.

Drugemu otroku spet se zelo pogosto sanja, da od kod pade. Te sanje so včasih tako žive, da pade otrok v svojem strahu celo resnično s postelje. Otroci, ki ima pogosto take sanje, je prav gotovo že doživel v svojem življenju večjo ali manjšo mero neprijetnosti. Zato je postal v podzvesti previden in oprezen, in še preden se loti kake naloge, že misli na to, da bi se lahko nesrečno končala, da bi mu izpodletela. Take sanje mu samo še utrdijo njegov itak že preveč oprezen, malodušni življenjski slog. Dijaka n. pr., ki

je pred izpitom in ki je že itak malodušen, ker se mu zdi, da ne bo izdelal, lahko take sanje pred izpitom tako potarejo, da izgubi še tisto malo poguma, kar ga ima, in da potem pri izpitu res pade ali pa da sploh ne gre k izpitu.

Zelo značilna oblika sanj je tudi, ako se komu sanja, da leti po zraku, kar nahajamo tudi pri otrocih zelo pogosto. Ako se otroku večkrat sanja kaj takega, lahko iz tega sklepamo, da je to otrok, ki bi bil vedno rad nekje visoko nad drugimi, ki bi bil v življenju rad povsod prvi. Ako takega otroka prav natanko opazujemo, bomo pri njem prav gotovo zasledili še druge znake, ki bodo pričali o tem njegovem stremljenju po oblasti in moči.

Sanje, ki pričajo o osebnem pogumu in notranji moči, so navadno bolj redke. Če razčlenimo otroške sanje, pa tudi sanje odraslih, vidimo navadno, da pričajo o malodušnosti, strahopetnosti in plašljivosti dotičnega. V sanjah izgine navadno ves pogum, ki ga človek kaže podnevi na zunaj, in preostane samo velik strah, kar pravi, da se vsi nekako bojijo življenja, da jih mučijo zle slutnje in bojazni, da mislijo vedno na nevarnosti in poraze, da se zato tudi nikoli prav ne upajo napeti vseh moči, da bi dosegli svoj cilj, da ne gredo pogumno na rešitev svojih življenjskih nalog, ampak se jih lotijo z obotavljanjem in malodušnostjo, ako se jim že ne morejo odtegniti.

Kakor pri odraslih, tako je tudi pri otrocih zelo različna dolžina sanj. Pri enem so sanje zelo kratke, kar odločne, drugi pa ima vedno zelo dolge, zamotane in nejasne sanje. Najbrže ima tisti, ki je že bolj odločen, kako bi rad ravnal, krajše sanje kakor tisti, ki si še sam ni na jasnem, katero pot bi rajši ubral.

Če razmotrivamo o sanjah sploh, pridemo do zaključka, da samo tisti sanja, ki si sam v sebi ni čisto na jasnem. Če bi bil človek vedno v vseh zadevah na jasnem, bi najbrže nikoli ne sanjal. Torej sanja tisti, ki ima kake težave, ki se muči s kakim vprašanjem in podzvestno občuti, da z vsem tem v bedčem stanju ne bo mogel opraviti, tako da razmotriva o tem še v sanjah naprej. Če vemo to, lahko tudi iz otroških sanj marsikaj sklepamo. Otroku lahko očitno ali pa neopazno pomagamo, da pride do zadovoljivega zaključka, da reši vprašanje, s katerim se zavestno ali podzvestno bavi, sam v sebi tako povoljno, da bo zanj in za njegovo bodočo življenje, najbolj prav.

Ali hočete takšno knjižno polico zastonj?

Založba «EVALIT» razpisuje velike nagrade

Že vsa leta si prizadevamo, da živimo z naročnicami v prijateljskih odnosih. Dobro se zavedamo, da se imamo za veliko naklado zahvaliti edinole tistim številnim naročnicam, ki so po svojih močeh pomagale širiti naše knjige.

Tudi letos smo izpolnili svojo obljubo, ki smo jo bili dali naročnicam, in smo pričeli izdajati pod imenom «Evalit» dobre knjige po nizki ceni. Pohvale, ki jih dan za dnem dobivamo, nam pričajo, da so naročnice s knjižno zbirko in opremo povsem zadovoljne.

Zato priporočajte svojim znankam in prijateljicam naše knjige. Prihodnje leto izdamo še vse zanimivejše knjige od letošnjih. Doslej imamo pripravljene tele prevode:

- 1.) Tretji del ameriškega romana Upton Sinclaira: „Alkohol“ (Mokra parada).
- 2.) Fantastični roman predsednika svetovne zveze P.E.N.-klubov H. G. Wellsa: „Boj z Marsovci“.
- 3.) Zgodovinski roman prerano umrlega in pri nas priljubljenega pisatelja Klabunda: „Borgia“.
- 4.) Družabni roman najmarkantnejšega zastopnika češke proze Vladislava Vančure: „Beg v Budin“.
- 5.) Živalski roman ruskega pisatelja Ivana Šmelova: „Mary“.
- 6.) Roman ljubezni in strasti francoskega pisatelja Pierra Louysa: „Ženska in možicelj“.
- 7.) Prevaja se roman Hermana Sudermanna iz časa Napoleona „Der Katzensteg“.
- 8.) Socialni roman še ni določen.

Vsaka naročnica dobi prihodnje leto za Din 100.— enajst knjig (1100 strani) in dvanajst številke revije „Prijatelj“, torej eno knjigo več kakor letos.

Nagrade so tele:

I. Tista, ki nam pridobi eno naročnico ali naročnika, ki bo plačal Din 132.—, dobi mehko vezani krasni roman Nine Smirnovne „Marfa“, ki ga je prevedel Ludvik Mrzel.

Tista, ki pridobi naročnico ali naročnika, ki bo plačal Din 192.—, dobi isto knjigo v platno vezano.

Tista, ki pridobi pet naročnic ali naročnikov, ki bodo plačali po Din 132.—, torej skupaj Din 660.—, ali pa dve naročnici ali dva naročnika po Din 192.— in dve odnosno dva po Din 132.—, torej skupaj Din 648.—, dobi lepo knjižno polico iz trdega lesa, kakršno vidite zgoraj naslikano.

II. Razdelitev nagrad:

a) Vsaka naročnica dobi knjižno polico še isti dan, ko njene naročnice in naročniki v celoti vplačajo enoletno naročnino.

Vsi skupaj morajo vplačati najmanj Din 648.—.

b) Knjižne police in omara se morajo prevzeti v Ljubljani.

III. Tista, ki ne utegne pridobivati novih naročnikov, pa bi vendar rada imela knjižno polico, jo lahko izjemoma dobi, a s pogojem, da plača naročnino za list in knjige za štiri leta naprej (najmanj Din 648.—).

IV. Uprava „Evalit“, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 10, prilaga danes nabiralno polo za nabiranje naročnic in naročnikov.

Vsako modno blago bi moral kdo natanko in jasno popisati, da bi ga dobro poznali, zakaj marsikatero nastopa dolgo incognito ali pa celo pod napačnim imenom, tako da se damo lahko preslepiti po njegovem videzu. Mimo tega si pa še razne vrste vrste blaga med seboj izposojajo razne vrline, kakor lesk, vzorec, površino itd. Volneno blago na primer hoče imeti videz kožuhovine ali trikoja, svila videz žameta, saten hoče biti srebrn in podobno. Res se moramo posebno zanimati, če hočemo poznati vsako modno blago, zlasti zadnji čas, ko je vsako sezono toliko novega, če že ne blaga, pa vsaj imen.

Za dopoldanske obleke je le volneno blago, na primer kaša-angora, ki je tako mehko in toplo kakor kožušček, potem blago, ki ima videz pletenine, in pa džersi-angora (jersey). Vse te vrste blaga se dobe v lepih odtenkih zelene, rjave, sive in jagodnordeče barve. Na volneno obleko se lepo poda okrasek iz kožuhovine in pas iz jelenje kože, okrašen s kovinastimi krogi ali z gumbi in zaponko, ali pa spleten iz vrvic. Precej se nosijo kazaki, in če je kazak spredaj prerezan po vsej dolžini tako, da se zapenja z gumbi, ima obleka videz kostuma, posebno še, če ima ovratnik, ki ima obliko kepa in je obrobljen s kožuhovino. Seveda se poda k takemu kazaku le gladko krilo z eno gubo spredaj ali zadaj ali pa z dvema gubama ob straneh. Kazaki se nosijo tudi popoldan in zvečer, včasih so celo iz svetlejšega blaga kakor krilo. Nekatere volnene obleke imajo sedla iz kožuhovine ali pa samo kožuhovinaste našitke na ramah, kar je brez dvoma zelo dekorativno.

Plašči za vsak dan so iz angleškega blaga, prav dosti iz dublov, ki so mehki in imajo kosmativo površino, potem iz diagonalov s prav tenkimi črtami, dalje iz blaga, ki je tkano kakor panama ali pa tako, da spominja na otroške nogavice, pletene dve na lice, dve narobe. To blago je na oči res kakor debela pletenina.

Omeniti pa moram za plašče tudi blago angora, ki se letos prav lepo uveljavlja.

Popoldanski plašči so ponajveč iz žameta. Večerno ogrinjalo, ki lahko nadomešča večerni plašč, je tudi iz žameta ali pa iz težke svile in obšito s kožuhovino, ponajveč z lisičjo.

Popoldanske obleke so večinoma iz goste svile, krepčoržet se je moral nekoliko umekniti. Modne svile so tako dekorativno tkane, da ni potreba oblek, ki so iz njih sešite, še posebej dekorirati. Iz teh svil se šivajo gladki ravni kazaki z ozkimi rokavi in popolnoma preproste obleke. Da se šivajo popoldanske obleke iz žameta, ki je letos tako v modi, mi menda ni potreba še posebej omenjati. Opozarjam pa, da zahteva žamet eleganco in preprostost in da ne prenese nič našarjenega.

Svilene, male večerne obleke, ki se lahko oblečejo za gledališče in koncerte in sploh za povsod, kjer ni predpisana velika večerna toaleta, so bolj malo iz prave svile, ponajveč se delajo iz umetne svile. Vse vrste blaga, ki so primerne za te obleke (marokeni, žameti, tafti in najrazličnejše vrste fantastičnih svil) so težke in neprozorne, da lepo padejo v gube, zlasti pri zvončastih krilih. Katera pa nima rada svile, bo dobila za takšno obleko prav lepo in primerno volneno ali napol volneno blago.

Svilene obleke se večkrat kombinirajo iz svetle in motne svile, pa tudi iz svil v različnih barvah. Najbolj posrečena je kombinacija črne in bele svile. Beli rokavi pri kombinirani obleki so okrašeni s črnim plisiranjem ali nabiranjem, črni pa z belim.

Male večerne obleke so dolge do členkov, do bokov priležne, naprej pa zvončasto razširjene. Zaprte so visoko k vratu, toda ponajvečkrat le spredaj, zadaj pa imajo različne izreze in okraske. Pri nekaterih je blago narezano po dolžini ali širini v širše in ožje trakove, ki so potem različno prepleteni. Izrezi so ponajveč koničasti in segajo le do polovice hrbta. Narobe svet je pač v tem, da ni obleka okrašena spredaj, ampak zadaj.

Ker je hrbet dostikrat zelo razrezan, bo tistim, katerim se zdi škoda rezati blago za sezonsko kaprico, prav ustrezno z modno domisljico, to je z velikim ovratnikom, ki pokrije ves hrbet. Ta ovratnik nadomešča arhitektonsko dekoracijo hrbta, ki jo zahteva letošnja moda.

Rokavi so dokaj različni: kratki, napol dolgi ali pa dolgi, prav dostikrat so tudi krojeni «raglan» in razširjeni zgoraj ali pa na komolcu. Rame so razširjene s perutničko, epoleto ali pa z zvikom. Pri volnenih oblekah so zvitki včasih tudi iz kožuhovine.

Za večerne in plesne obleke je pa letos predpisano kar zlato in srebro — brokati. Vendar so pa letošnji brokati drugačni od tistih, ki smo jih poznali doslej. To so razni krepki in lameji, pretkani z zlatimi in srebrnimi nitmi, ki se svetijo kakor saten ali pa kakor brokat, kakor hočete. Izmed starih znancev je prišel na modni trg moaré. Le mlada dekleta so ostala zvesta gazu, šifonu in tilu, saj se jim take obleke res najbolj podajo. Večerne obleke so si izposodile okraske iz mode devetdesetega leta — girlande in trakove. Prav dosti večernih oblek ima ob rokavnem izrezu našite dvojne ali trojne perutničke, kar izrazito poudari vitkost pasu, ki pride pri letošnjih priležnih oblekah do veljave. Nekatere večerne obleke, ki so krojene «princes», imajo vlečke.

Kožuhovinasti plašči so krojeni tako, kakor plašči iz blaga. Preprosti sportni plašči so visoko zapeti in imajo razmeroma majhen stoječ ovratnik, gosposki plašči pa imajo velike ovratnike, tako da pokrivajo rame in skoraj polovico hrbta, če niso visoko zapeti, torej kadar so odpeti.

H kostumu se nosijo kožuhovinaste štole, ki so tako dolge, da segajo čez rob jopiča, k plaščem pa šali, toda ne svileni, ampak volneni, žametni ali pa iz deftina. Razne malenkosti, katerim se ni mogoče ogniti, vsekakor precej obremene proračun garderobe.

Za ples in gledališče

Večerni paleto iz svilenega žameta, okrašen z lisičjim krznom. Posebnost so široko nabrani rokavi.

Plesna obleka iz modne svile ali muselina. Volane, ki nadomeščajo rokave, so iz enakega blaga kakor obleka ali pa iz tila.

Večerna obleka iz svilenega žameta, obrobljena ob vratnem izrezu s kožuho. Namesto rokavov so priležne bogato nabrane volane.

Mala večerna obleka iz žameta ali težke svile. Rokavi so krojeni »raglan«. Široka petlja v pasu je lahko iz enakega blaga kakor obleka ali pa iz lakirane svile.

Preproste a vendar elegantne

obleke in plašča

Obleka iz sivga volnenega blaga. Ovratnik je zavezan in se zapenja na obleko. Potrebujemo 3 m blaga, če je 120 cm široko. Obleka iz zelenega volnenega blaga z majhnim bolerom. Na krilu je prišit nekoliko zvončast volan. Potrebujemo 3,75 m blaga, če je 120 cm široko.

Svetlorjavska obleka. Velika petlja je iz kariranega blaga. Potrebujemo 3,25 m blaga, če je 120 cm široko.

Zimski plašč sešit iz modnega diagonala. Zapet je z enim gumbom v pasu. Visoki kožuhovinasti ovratnik se zavezuje spredaj s petljo. Rokavi so okrašeni samo zgoraj s širokimi našitki iz kožuhovine.

Zimski plašč iz enobaronega volnenega blaga, bogato okrašen s kožuhovino. Rokavi, ki so krojeni «raglan», in široki ovratnik, vse je iz kožuhovine. Seveda je za to primerna samo kratkodlaka kožuhovina, na primer bizam, sealskin, astrahan.

Praktične obleke za delo in pisarno

Kožuhovinast jopič, sešit iz kratkodlake kožuhovine. Široke rame so poudarjene s kratkim kepom.

Kratek jopič iz pliša ali pa iz kožuhovine. Zapenja se kakor smoking samo na en gumb.

Preprosta obleka za urad, sešita iz kariranega volnenega blaga. Visoki zapestniki in modni ovratnik so iz pikeja ali pa iz svetlega enobarvnega blaga. Žepi so skriti v šivu.

Dekliška obleka iz enobarvnega žameta, okrašena s prešitimi fresami in veliko svetlo petljo, ki je pripeta z gumbi na životek.

Popoldanska obleka iz kariranega volnenega blaga. Rokavi in vratni izrez so obšiti s kratkodlako kožuhovino. Gumbi iz rogovine so v barvi vzorca blaga, iz katerega je obleka sešita.

Kako si sešijem rokavice

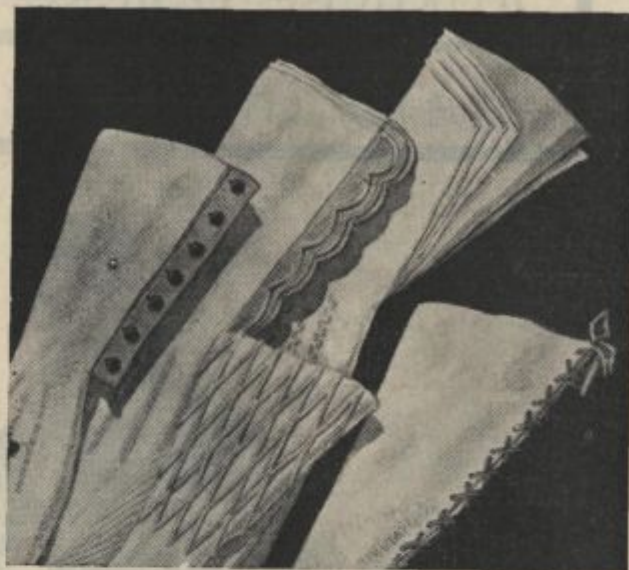
Kadar se naveličate kvačkati in plesti, pa poizkusite s šivanjem rokavic, in sicer previdno najprej iz navadnega blaga, ki ga ni toliko škoda, šele potem pa iz kože, pa morda prvi-krat tudi samo iz janjčka. Pri tretjem paru boste že toliko izurjeni, da si boste brez skrbi zaupali tudi svinjsko ali jelenjo kožo. Kroj bi vam prinesli, pa kaj ko mora biti rokavica priležna, roke pa imamo tako različne. Najzanesljivejši kraj je vaša

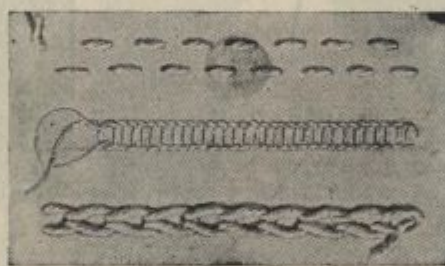
stara rokavica, ki jo morate prav oprezno razparati, da se posamezni deli ne razvlečejo. Preden jo vzamete čisto narazen, si previdno označite posamezne dele z vbodi in križci, da jih potem pravilno sestavite. Priporočam vam, da delate vzporedno obe rokavici, levo in desno, da bosta kolikor mogoče enaki in da ne bo treba pri vsaki posebej študirati, kako se šivajo posamezni deli. Večina kož se mora pred šivanjem primerno pripraviti. Koža se tesno zvije, in sicer tako, da je lice znotraj. Tako zvita koža se zavije v vlažno cunjjo in naj leži tako tri do štiri ure. Voda ne sme

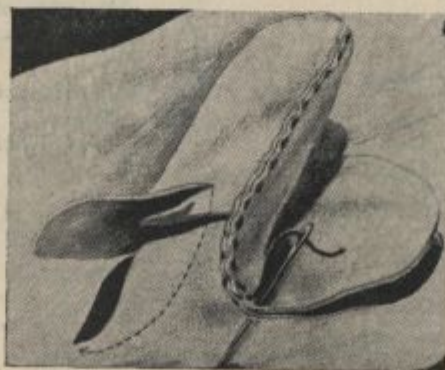
priti na lice kože, ker se sicer raz-
znajo madeži. Ko postane koža vlažna
se odvijne in nateza po dolžini tako
da postane prožna in tenka. Kakor
vidite na sliki, je rob mize prav pri-
praven za natezanje kože. Šele iz na-

egnjene kože lahko krojimo rokavice. Najbolje je, da si urežemo iz papirja najprej vse dele za desno in nato vse dele za levo rokavico, nakar vse posamezne kroje označimo z «levo» in «desno» in oštevilčimo, da ne bomo sešili obeh rokavic na eno roko. Ko

imamo prirojene posamezne dele, naredimo najprej na vrhnjih delih okraske z različnimi vbodi, kakršne vidite na sliki. Nato se začne s sešivanjem. Način sešivanja je na naših slikah prikazan tako nazorno, da natančen popis ni potreben. Za šivanje

pa morate vzeti prav močno nit, največ se uporablja za to močno sukana svila. Svojo fantazijo lahko uvelja-

vite pri zapestnikih, za katere vam prinašamo nekaj vzorcev. Tako, kakor je videti na slikah, se šivajo

rokavice iz kože, iz blaga se pa zašijejo z ozkim šivom narobe, in to s prav gostimi vbodi na stroj ali pa na roko.

Imenitno neguje temne lase

Doslej ste zastonj vpraševali, kako je treba negovati temne lase. Zdaj pa imate poseben, čisto preprost pomoček: Redno umivanje las z novim Brunetaflor Shampooom.

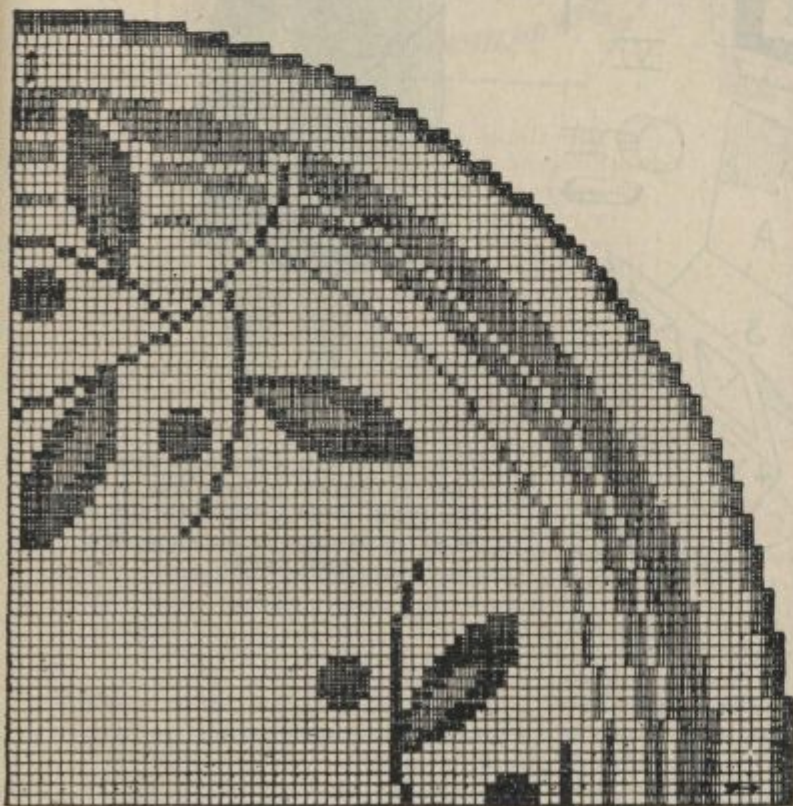
Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen lesk in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez
sode in kemičnih
barvil

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

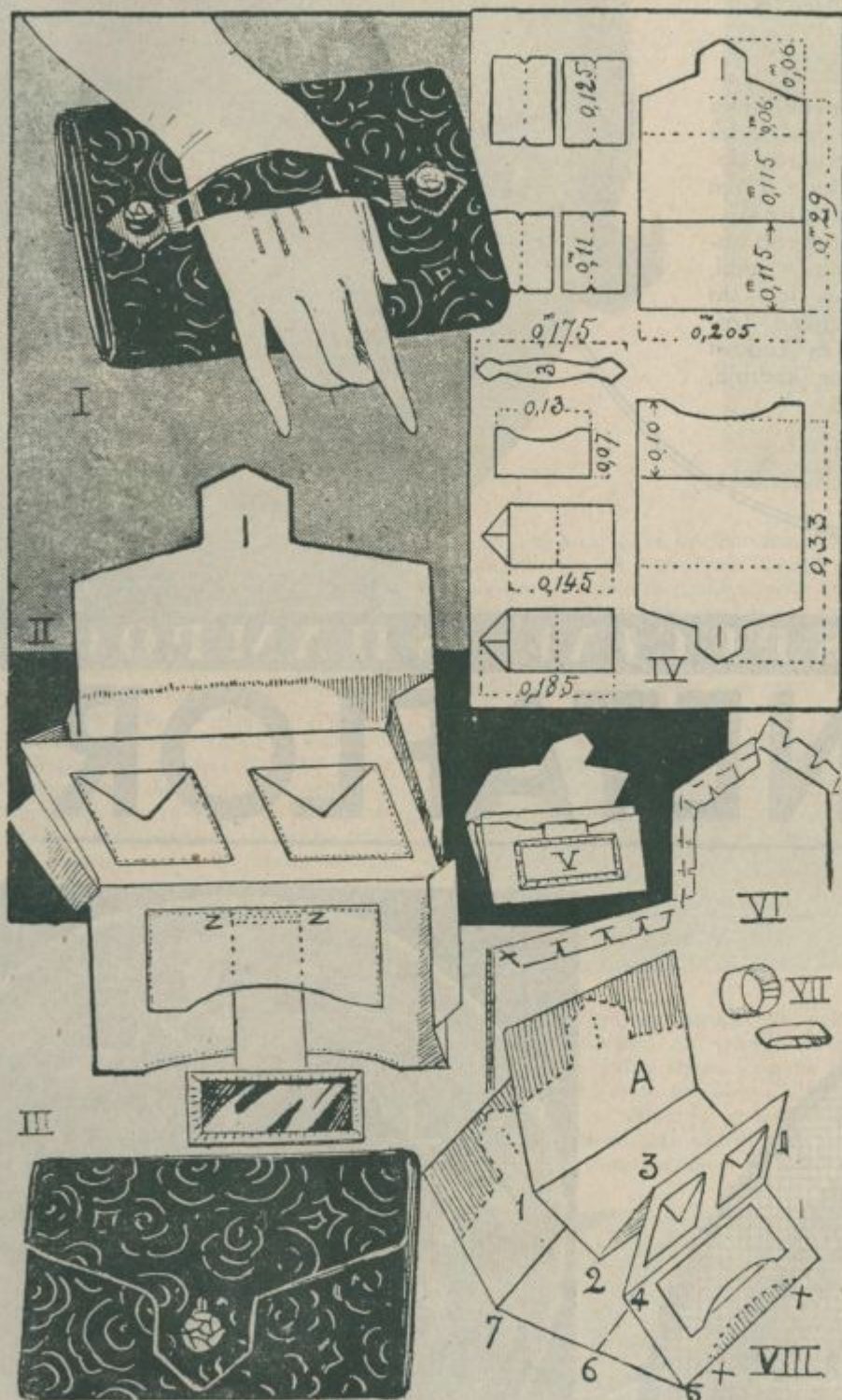

Del mrežanega prtička v naravni velikosti.

Okrogel prtič, izdelan v tehniki file. Motivi so izšiti v gostem, bordura pa v redkem platnenem vbodu.

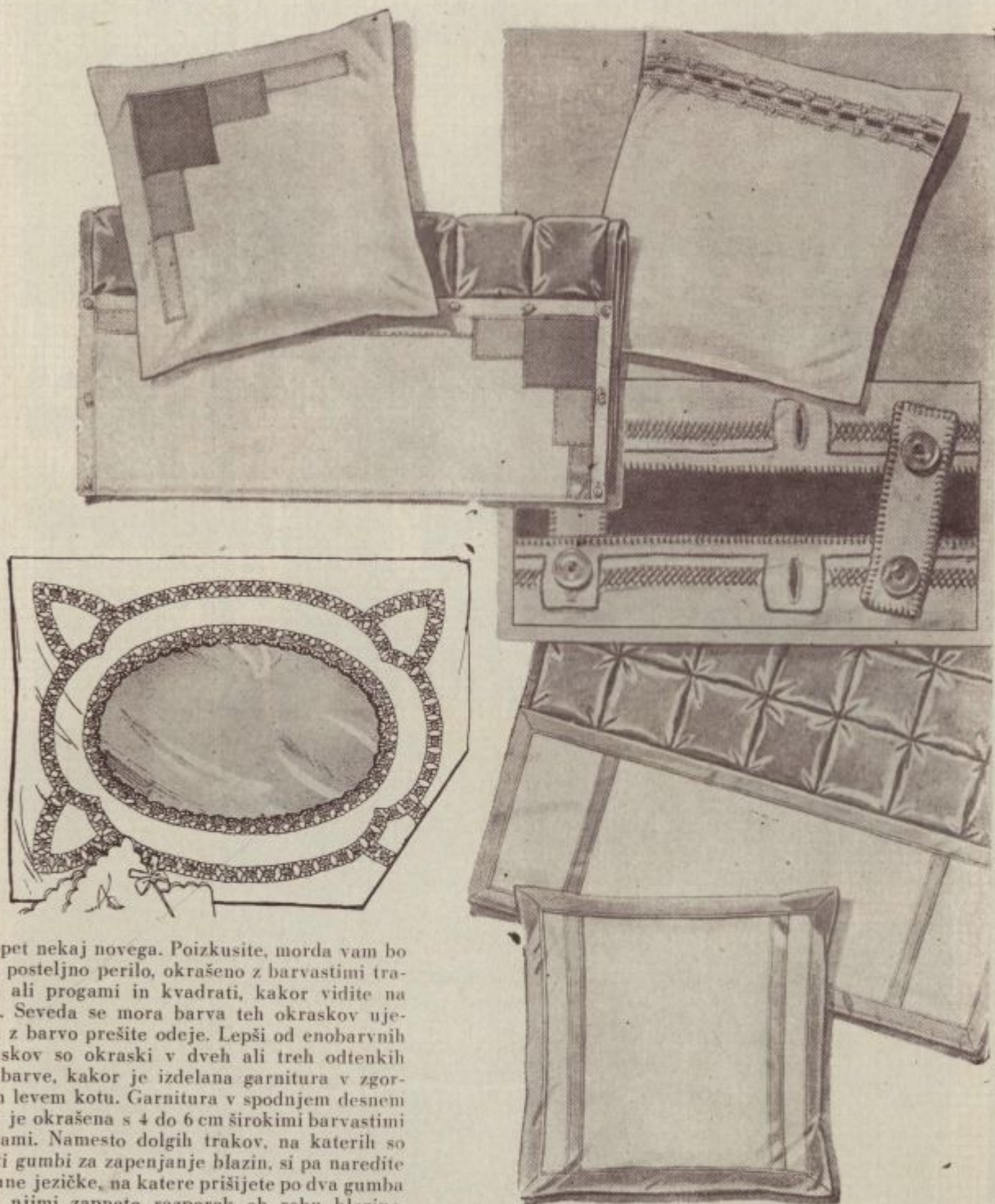
A black and white fashion illustration of a woman in a 1920s style. She is wearing a long, dark, double-breasted coat with a large fur collar and wide, ribbed cuffs. She is also wearing a cloche hat with a bow and holding a small clutch bag. The illustration is signed 'J. G.' in the bottom right corner.

bica obrobi. Na levi strani naše slike vidite torbico odprto, da boste znali prišiti posamezne predale in žepke. na spodnjem delu slike je pa torbica zaprta z okrasnim gumbom za zapenjanje. Taka torbica se lahko nosi v roki kakor knjiga, skoraj bolje pa je, če ji naredite zadaj zanko za roko, kakršno vidite na zgornji sliki.

Zimski plašč, sešit iz modnega velurja. Namesto reverjev in ovratnika je li-sičje krzno. Prednji del, zapestniki in rokavi so okrašeni z drobnimi, šiva-nimi robčki.

Posteljno perilo

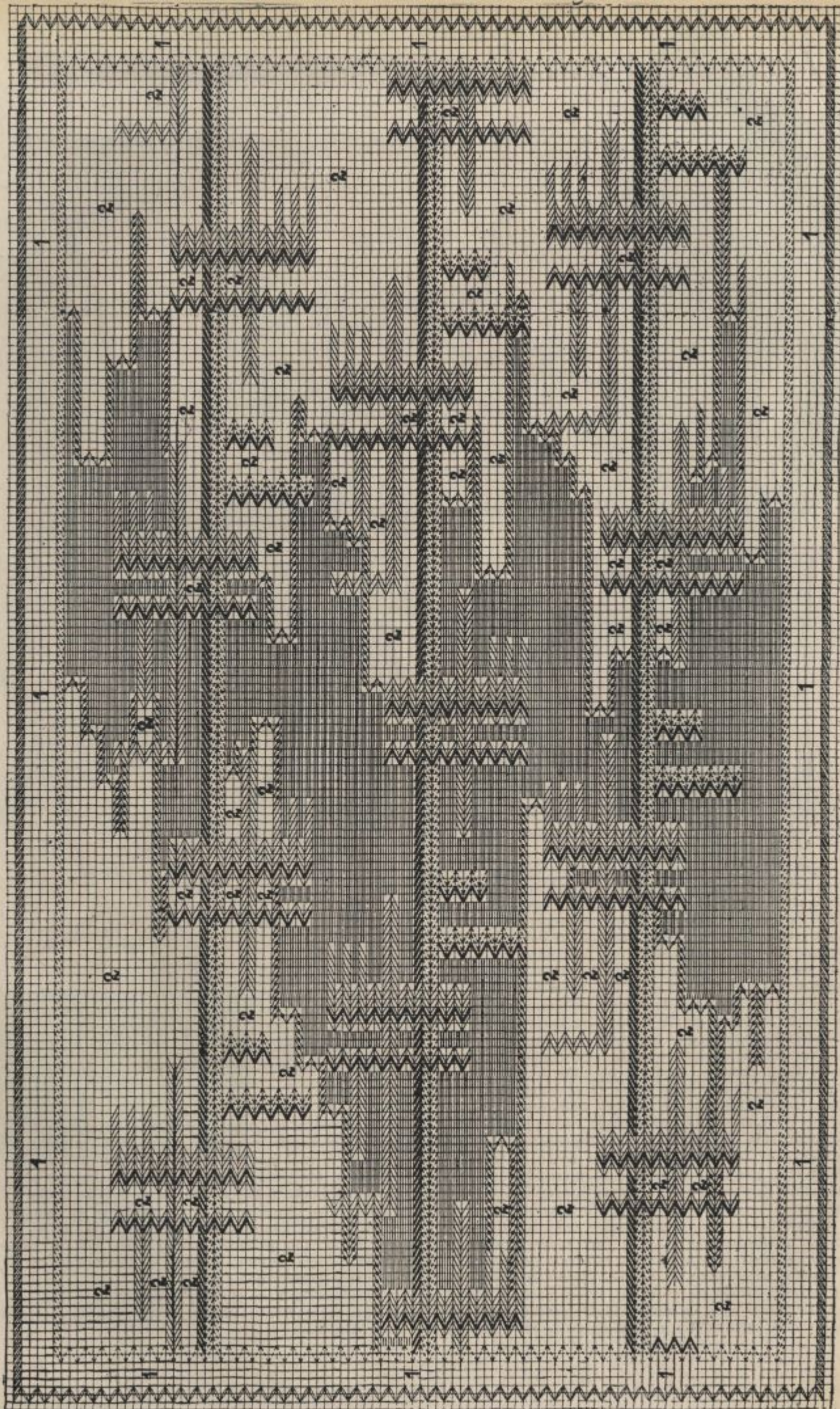
Zopet nekaj novega. Poizkusite, morda vam bo všeč posteljno perilo, okrašeno z barvastimi trakovi ali progami in kvadrati, kakor vidite na sliki. Seveda se mora barva teh okrasov ujemati z barvo prešite odeje. Lepši od enobarvnih okrasov so okraske v dveh ali treh odtenkih ene barve, kakor je izdelana garnitura v zgornjem levem kotu. Garnitura v spodnjem desnem kotu je okrašena s 4 do 6 cm širokimi barvastimi progami. Namesto dolgih trakov, na katerih so našiti gumbi za zapenjanje blazin, si pa naredite majhne jezičke, na katere prišijete po dva gumba in z njimi zapnete razporek ob robu blazine. Takšno zapenjanje je že samo na sebi dekorativno, zato zadostuje, ako okrasite razporek le z ozkim vložkom ali pa s preprostim vezanjem. Na sliki je videti cela blazina, ki se tako zapenja, pod njo pa je povečani del, na katerem vidite natančno izvedbo. Za modne posteljne garniture se uporablja blago v pastelnih barvah (zeleno, oranžno, rožasto itd.). Modni listi pišejo celo o posteljnem perilu iz krepdešina.

Zadnji čas se delajo zavihanice nekoliko drugače, kakor je bila navada do sedaj. Novi način je prikladnejši za izdelavo in za likanje, zato vam ga omenjam.

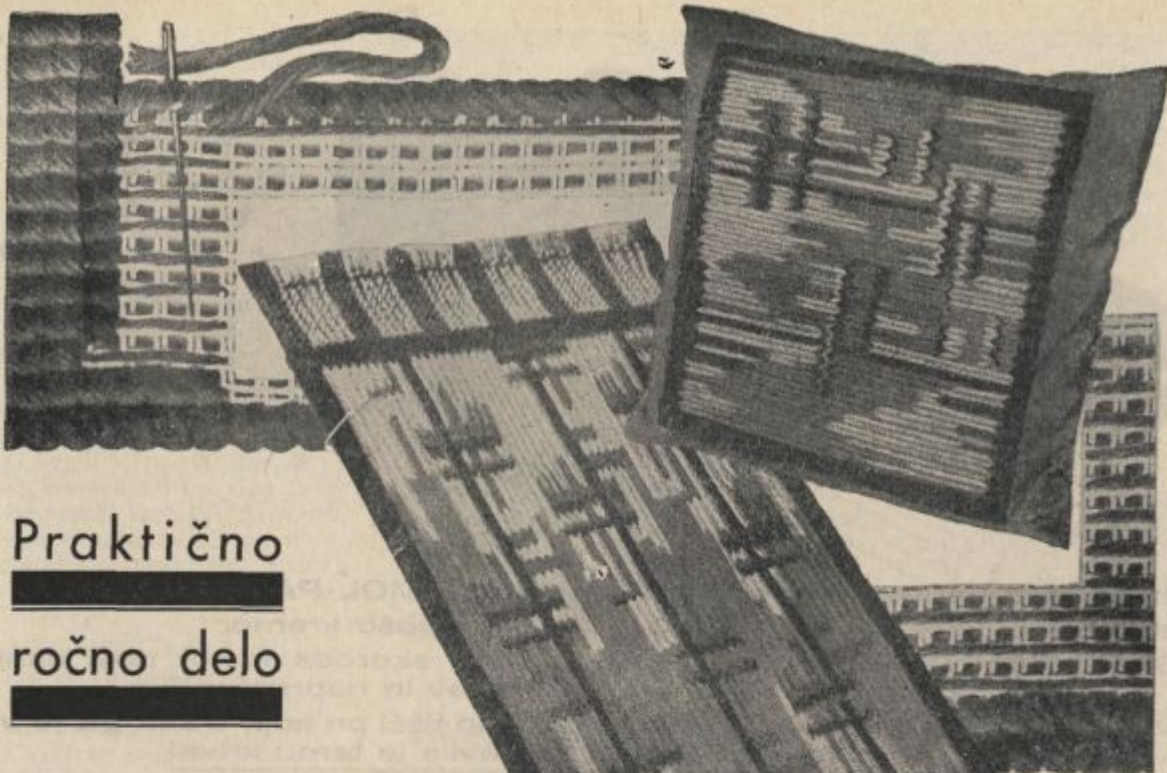
Kakšne so te nove zavihanice? Mislite si preobleko za pernico, kateri ste na vrhnji strani izrezali ovalno ali štirioglasto okno in vanjo oblekli prešito odejo. Ni pa vseeno, kako veliko je to okno. Če je preveliko, se

odeja premika, skozi premajhno okno se pa težko stlači odeja. Vsi vogali in gumbnice odpadejo pri taki zavihanici in tudi gumbov ni treba več na prešiti odeji. Koliko je torej manj dela s takšno zavihanico, ki je, skoraj bi lahko rekli, preobleka za prešito odejo. Te preobleke so okrašene okrog izreze, torej ne samo na zgornji strani kakor zavihanice. Jasno je, da se pri teh preoblekah prihrani precej dela, ker ni treba meriti in delati robov, vogalov in gumbnic, blaga se pa seveda porabi nekaj več.

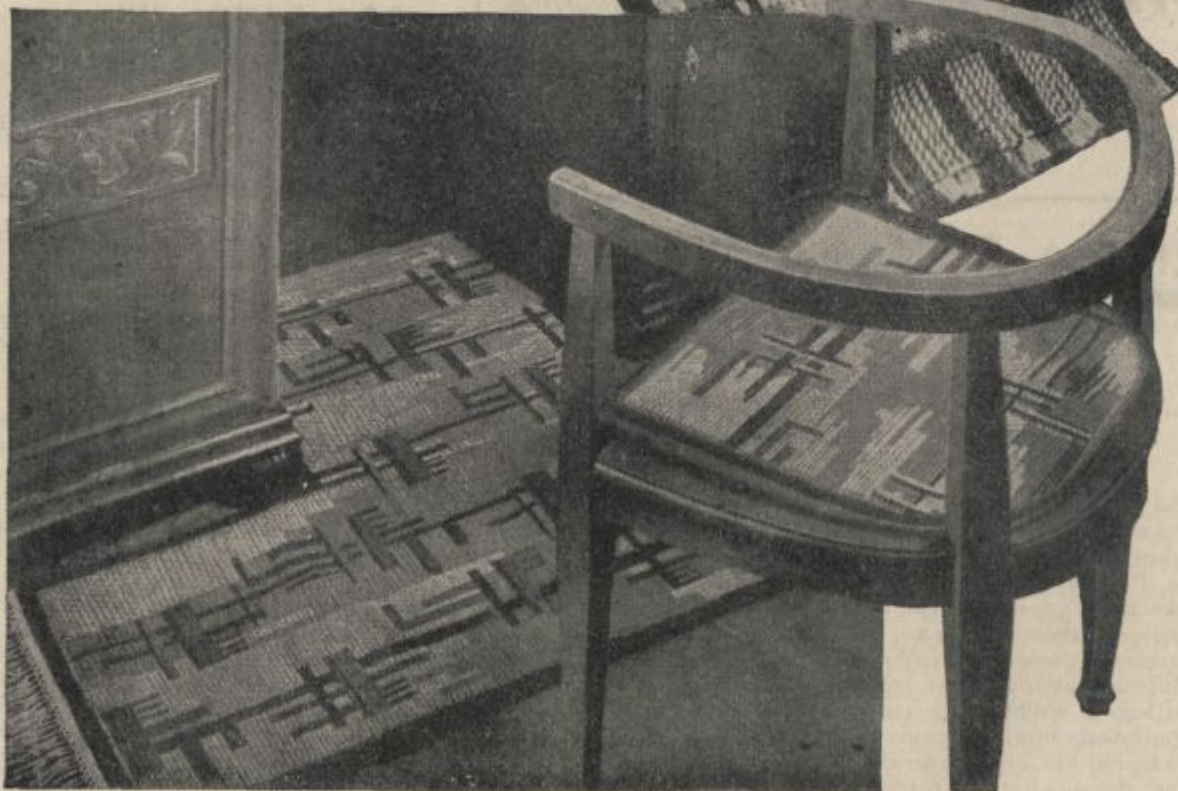
Naročnice, ki bi se posebej zanimale za te nove preobleke, naj se izvolijo obrniti na natančnejša pojasnila na uredništvo.

Barve: < črna < temnordeča < svetlordeča < slonokoščena < srednjesiva ≡ modra 1 svetlosiva 2 temnosiva

Praktično ročno delo

Nikar ne delajte ročnih del, ki vam bodo ležala v omari in jih boste videli samo pred velikimi prazniki, ko boste pospravljali po omari. Naredite si rajši takšnole blazino ali preprogo, do boste veseli vsak dan, vselej, kadar jo

boste videli. Delate jo lahko na juto z volno ali svilo, in sicer v tehniki kelim ali pa s križci. Prinašamo vam poleg fotografskega posnetka garniture same še vzorec z označenimi barvami in pa ključ zanje.

Vzorec je na 36. strani.

Ta dva čevlja sta
nosila dva go-
spoda
6 mesecev.

Gospod **A** je negoval svoje čevlje **A** samo s ŠMOL-PASTO.
Gospod **B** je čistil svoje čevlje **B** nevede s slabšo kremo.
S ŠMOL-PASTO negovani čevlji **A** izgleda skoroda kakor nov, usnje je
čudovito mehko, prožno, brez madežev in nepremočljivo.
Čevlji **B** je razpokan, lisast, zgrbančen, trd in tišči pri hoji; **treba ga je vreči
proč.** Ne usnje, temveč krema za čevlje je temu kriva!
Gotovo želite tudi Vi štediti in imeti lepe čevlje kakor **A**?
Ne zahtevajte nikdar kreme za čevlje, temveč Izrečno

Šmol-pasto

Takšna je zakonito
zaščitena Šmol-pasta:

25 najvišjih odlikovanj:
Paris, Rim, Wien, Budapest itd.

PRIDNA ROKA TIHO VEZE

Mrežanje (filet).
(Nadaljevanje).

Filet je, kakor smo rekli, tehnika, ki ima mnogostransko uporabo. Tembolj, ker so še tudi drugi načini mrežanja. Poznamo namreč filet, ki ga ne pletemo iz vogala v vogal, ampak iz sredine enakomerno na vse strani. Ta mrežica pa ostane največkrat neizpolnjena. Luknjice same tvorijo s svojo lego in obliko razne vzorce.

Kvadratasto mrežo moramo izpolniti z lepimi liki, cvetovi, živalmi ali ljudmi. Brezštevilni so vzorci za izpolnjevanje mrež. Sestavljeni so v antičnem, v različnih srednjeveških, novejši vzorci pa tudi v najmodernejših slogih.

Kadar potrebujemo filet za veliko ploskev, bi se ne izplačalo, ko bi delali drobno mrežo. Čeprav se vrednost fileta ravna po gostoti mrežice, vendar bi nihče ne preplačal na primer posteljne pregrinjalke, katere mrežica bi štela štiri luknjice na dolžinski centimeter.

Za pregrinjalke, zavese, store, velike prte itd. jemljemo po navadi mrežo, ki ima 5 do 10 mm velike kvadratke. Seveda moramo tej velikosti luknjic tudi prilagoditi vzorec. Ne moremo namreč uporabiti istega kakor za robček ali kakšno drugo perilo.

Jako moderne so zlasti store ali bonfami v filetu, ki ima tudi lepo higiensko lastnost, da propušča zrak in solnce. Moderni vzorci se prilagajajo vsaki arhitekturi stanovanja in se lepo podajo v kombinaciji z barvanimi zavesami.

Za izpolnitev mrežic z velikimi okenci uporabljamo seveda ustrezajočo debelo nit. Največkrat vidimo

biserno prejico v beli in ecni barvi. Če je tudi mreža narejena iz preje ecni barve, dosežemo lahko prav lepe efekte na ta način, da pri izpolnjevanju mreže uporabljamo belo in ecni prejo.

Tudi za živотно in posteljno perilo je filet poleg toleda in ažurja najbolj priljubljena tehnika. Neglede na to, da se zlasti z ažurjem dobro kombinira, so tudi samostojni vložki tako ljubki, da osvajajo ženska srca. Seveda mora biti mrežica za živотно perilo in manjše vložke sploh kolikor mogoče fina. Filet-čipka, izdelana iz kvačkanca št. 150, je prave čudo. Dosti je gospa, ki mi niso moge verjeti, da sem te čipke v resnici izdelala na roko. Seveda so bile posamezne luknjice mreže velike komaj po dva milimetra. V takem filetu so naravnost bajne razne pase za kombineže in srajce, razni vložki, čipke itd. Ker imajo take čipke trajno vrednost — prežive namreč več desetletij, da jih lahko vsijete vedno

v nove garniture perila — pazite, kakšen vzorec boste uporabili. Slog naj bo miren, ustaljen. Najlepši so za tako stvar antični vzorci, ki se v teku desetletij ne izpreminjajo. Vsak moderen vzorec pa «ima letnico», to se pravi, da lahko čez leta natančno pogodite, kdaj je bil v modi.

Za posteljno in drugo perilo jemljemo po navadi mrežico s 3—4 luknjicami na dolžinski centimeter. Ker se ta filet veliko pere in hitreje obrabi, je dobro, če ga naredite iz platnenega kvačkanca. Vzorci iz materiala DMC trajajo leta in leta. Filet je vobče ena najtrdnjših tehnik. Če ste kdaj kupili v trgovini filet, in ni bil trden, ste naleteli slučajno na izdelek švicarskih kaznilnic, ki zaradi nizke cene ne uporabljajo prvovrstnega platnenega materiala. To naj seveda pri vaši sodbi o filetu ne odloča.

V zadnjih letih je nastal tudi barvast filet. Za mrežo uporabljajo navadno črno, sivo, cinoblasto in drugo barvo, ki jo potem poživijo z izpolnjevanjem vzorcev najpestrejših barv. Na splošno lahko rečemo, da je treba pri izbiranju barv zlasti pri filetu najbolj paziti na pravo harmonijo, ker je učinek te tehnike fin in umirjen.

Prihodnjič pa podrobno razložim mrežanje.

O božičnih praznikih.

Božični prazniki so eni najlepših v letu. Tedaj se po navadi zbere vsa družina okrog domačega ognjišča. Sinovi in hčere pridejo s svojimi družinami na dom staršev, kjer se počutijo tako domače in dobro. Božični prazniki so prazniki sprave. To je posebno pri naših pravoslav- nih bratih jako močan običaj. Tedaj se v cerkvi vsi poljubijo in si na ta način odpuste vse, kar jih je med letom razdvajalo.

Jaselce ali pa božično drevesce so jako lepa navada. Sveti večer je že sam na sebi tako globok. Vsak človek občuti ta večer posebno izpremembo v svoji notranjosti. Nekateri jo taje, toda brez uspeha. Zakaj vsakemu je prijeten spomin na lepe čase iz mladosti, ko se je radoval darov in prijetnih uric ob božičnem drevescu.

Najsi bo tako ali tako, vsak je rad na sveti večer doma. Dijaki pridejo

Z LUX-om bi se ne bila nesreča nikoli zgodila! Rabite za pranje vseh volnenih reči LUX, ne pa takšne ali drugačne nezavite kosmiče! Potem ostane volna vedno mehka in prožna.

Za vse volnene reči

62.5-53

domov, domačini se iz tujine radi vračajo. In kdor nima nikogar, da bi se zatekel k njemu, temu je hudo pri srcu. Zapuščen se čuti.

Čeprav gredo smučarji za Božič radi v ta ali oni planinski dom, da prežive sveti večer med svojim snegom in sportom, se kljub temu spodobi, da ostanejo na ta praznik med svojimi dragimi. Hvala Bogu pa gredo sedaj že kar cele družine na smučanje in tako se ta lep praznik samo prenese iz pustih dolin na snežišča, kjer je tudi radost in zabava bolj pri rokah.

Gospodinje naj gledajo, da se s pripravami in pospravljanjem pred prazniki ne bodo preveč izčrpale. Vedre in dobre volje morajo biti na sveti večer sredi svojih ljudi. Zato je skrajno nedostojno obiskovati znance in prijatelje tik pred Božičem. V vsaki hiši se na te dni pripravljajo. Če jih zadržijo različni obiski, ki jih iz vljudnosti morajo sprejeti, potem se delo zavleče in gospodinja mora prenaprezati svoje sile.

Božič je praznik za vse ljudi v enaki meri. Tudi vaši posli naj bodo deležni njegovih dobrot in prijetnosti. Če jih hočete kaj obdariti, kar je pri nas lepa navada, potem izberite vedno kaj praktičnega, kar jim bo čez leto koristilo. Zaradi darov velja o Božiču isto, kar ste čitali pod to rubriko tudi o godovih. Na vsak način pa ne skoparite z dobrotami vse leto na račun svetega ve-

čera. Prav tako tudi ne pripravite svojemu možu bridkih uric zaradi praznikov. Saj razumete. Ne posegajte preko razmer, sem hotela reči.

Spodobi se, da povabite za Božič znance in prijatelje, za katere veste, da bodo tiste dni osamljeni. Prijetno je človeku, če se lahko na ta način ogne tegobi, ki jo občuti v samoti. Zakaj božični zvonovi imajo posebno moč.

Sveti večer je praznik domačnosti. Zato ga ne izpreminjajte v razuzdano zabavo s plesom in nezmer- nostjo. Toliko je lepih družabnih iger, ki tako lepo skrajšajo urice do polnočnice. Nikdar ne pozabim, kako prijetno je bilo vedno, ko smo na sveti večer po slavnostnem prižiganju drevesca in razdelitvi darov igrali tombolo, domino itd. V prijetnem kotu zakurjene sobe, ko zunaj mete in brije burja, se človek tako dobro počuti.

Ko pa zazvone božični zvonovi in vabijo k polnočnici, zasvetijo po kolovozih in potih plamenice in svetilke. Ljudje gredo, skrbno zaviti v kožuhe, k maši. Lepa je ta sloven- ska navada, le žal, da jo zlasti v me- stih nekateri ljudje izrabljajo. Vi- dela sem pijance, ki so se v cerkvi tako prešerno vedli, da bi se celo sami obsojali, ko bi jim pozneje po- vedali. Polnočnica ni za to, da bi dajala ljudem priliko za najrazlič- nejše imenitnosti «polnih čebrov». Na kmetih takega sitneža po navadi fantje ohlade s snegom...

Za božične praznike si ljudje med seboj voščijo. Dobe se lepe razglednice, ki jih uporabljajo kar za obe voščili skupaj, za Božič in za novo leto.

Silvestrovanje je lahko že nekoliko bolj veselo od Božiča. Vendar naj tudi to ne postane orgija. Številne so tedaj prireditve, na katerih pričakujejo ljudje novega leta. Na vsak način je to lepo, toda poznati je treba meje dostojnosti. Zlasti pa tistih nekaj trenutkov, ko opolnoči pogasijo luči. O, ko bi moški vedeli, kako so ženskam zoprni, če se jim ob tej priliki približujejo pijani...

Ko se boste na sveti večer in na Silvestrovo lepo zabavali, glejte, da ne pozabite brezposelnih in bednih! No, pa vesele praznike in srečno novo leto!

Nagrade Vas čakajo. Rok za rešitev je samo še nekaj dni. Ne pozabite do dne 5. januarja na plačilo naročnine. Morda žreb ravno Vam določi glavno nagrado!

Udejstvovanje v umetnosti.

Žene imajo dobro razvit čut za lepoto in nežnost. Bolj so nagnjene tudi k umerjenosti in harmoniji. Imajo spretnnejše in finejše roke. Če

pride k temu še talent, so ustvarjene umetnice.

Znani so nam jako lepi uspehi žena v upodabljajoči umetnosti. Vendar dandanes ta umetnost silno skopo reže kruh svojim častilkam in častilcem. Zato je treba uporabljati to umetnost v praktične svrhe.

Razumljivo je, da je težko ustvariti umetnino po naročilu, da je težko prilagajati. Toda še bolj naj nam bo razumljivo, da ima dandanes vsak človek že sam toliko čustev in notranjih doživetij, da so mu duševni problemi njegovega bližnjega deveta briga. Kaj more dandanes poslovni človek za to, če je umetnik do ušes zaljubljen. Kaj mu torej koristijo umetnine, ki jih ustvari in prilagodi umetnik svoji ljubezni. Njega zanimajo samo tiste umetnine, ki ustrezajo njegovim potrebam. In umetnik, ki zna ustvarjati take umetnine, dobro živi.

Zaradi visoko razvitega okusa so pričeli sprejemati dekleta v stavbno tehniko, kjer se jako uspešno udeležujejo kot arhitektke. Če se dekleta poglabi v svoj študij in dela z zanimanjem, potem prav lahko ustvari kaj lepega. Zakaj bi vendar kuhinje in drugih gospodinjskih prostorov ne projektirale žene same, ki najbolj vedo, kaj potrebujejo. Poznam gospo, ki ima svojo kuhinjo naravnost pravilno praktično urejeno. Ko so ji zidali hišo, je sama narekovala arhitektu, ki ji je delal načrt, kaj vse hoče imeti. In ker je bilo zasnovano že v načrtu, zato tudi ni bilo nič dražje kakor po navadi.

Pa ne samo v stavbarski stroki, tudi v notranji arhitekturi imajo dekleta lepo polje za udejstvovanje. Kako važno je za mizarja, ki ima na zalogi dragocen material, da dobi tudi tej vrednosti ustrezajoč načrt. In ženski smisel za lepoto lahko ustvari na tem polju čudeže. Zato naj se ženske arhitektke ne zanimajo samo za projektiranje spalnic, jedilnic in drugih prostorov, ampak v prvi vrsti za kuhinjo, prednjo sobo, shrambo itd. Najsi bo pohištvo še tako preprosto in poceni, če ustreza praktičnim zahtevam in je lepo na pogled, je prijetno doma.

Tudi v vezenju imajo dekleta lepo področje. Ta stroka umetnosti pa žal dandanašnji skoraj izmed vseh najmanj nese. Dandanes gospe nimajo več smisla za vezenino, v katero je položenih toliko dni potrpežljivega dela. Zato se morajo tudi vezilje prilagoditi napredku časa in se morajo ukvarjati bolj z ornamentiko samo, z risanjem in zasnavljanjem lepih vzorcev. Vezenino samo pa opravljajo stroji. Seveda se ji na sto korakov daleč pozna industrijsko

Proti
kašlju
kataru

da se obvarujete
resnih bolezni

kot posledice prehlada,
toda tudi v osvežitev,

za mlado in staro:

Kaiserjeve
prsne
karamele
s „3 jelkami“

sko spočetje, toda kaj se meni danes svet za to!

Spoznavanje različnih slogov umetnosti in risanje osnutkov, to je večšina, ki se izplača. Ideja je vredna. Zakaj možnosti izvršitve so sedaj že tako neizčrpne, da lahko rečemo, da je na svetu vse mogoče. Če vzorec ni lep v vezenju, ga lahko slikamo na blago. Tudi kemična industrija je z novimi tako imenovanimi «indanthren» barvami močno izpodbila tla pravi in izvirni ročni vezenini in vezenini sploh.

Če se dekleta privadi risanju in slikanju, lahko dobi zaposlitev v najrazličnejših panogah. Že zadnjič sem omenila široko polje propagande, ki nujno potrebuje dobrih risaric. Poleg tega polja so še številne druge možnosti. N. pr. keramika. Slikanje posode, stekla itd. Pa ne samo to. Naša Obrtna šola nudi izobrazbo tudi v modeliranju in kiparstvu, ki je s keramiko v tesni zvezi. In keramika je dandanašnji višek mode.

Če ima Vaša hčerka veselje in smisel za umetnost, pustite ji, da se izživi v njej.

Zdravje in uspevanje svojega otroka

boste najlažje dosegli, če ga hranite z odličnim redilnim sredstvom

Zamako

Prirejena je iz naravnega gorskega ovsa in slada ter je do sedaj najboljšo redilno sredstvo za dojenčke in otroke.

Nesiteo zahvalnih pisem dokazuje njegovo izredno vrednost. Zahtevajte brezplačne poskusne vzorce in obširno navodilo pri

Hig. farm. laborat.

Paracelsus k. d., Zagreb 3

Poročila so se naročnice: gospodična Rozalija Speletičeva z gospodom Ivanom Ulletom iz Kuželj, gospodična Stanka Bašova z gospodom Ladom Zupantičem iz Ljubljane, gospa Anica Vertovškova z gospodom Miroslavom Ritonjo iz Oljšan in gospodična Ema Warbichlerjeva z gospodom Ladislavom Podbrškom iz Prahove.

Iskreno čestitamo!

Z današnjo številko otvarjamo nov razpredelek, v katerem bomo priobčevali članke o novodobnem gospodinjstvu. V njih bodo polagoma obdelane vse panoge in vprašanja gospodinjstva, in sicer nekako v temle vrstnem redu:

- 1.) Naloge in težnje dandanašnje gospodinje.
- 2.) Kako naj bodo razvrščeni in kako urejeni stanovanjski prostori.
- 3.) Kuhinja.
- 4.) Kurjava in razsvetljava.
- 5.) Kako pospravljamo in snazimo stanovanje.
- 6.) Perilo.
- 7.) Delovna obleka gospodinje.
- 8.) Gospodinsko knjigovodstvo.
- 9.) Kako se selimo.

V teh člankih bodo upoštevane zlasti vse moderne tehnične pridobitve in izkušnje. Vsa snov bo prirejena tako, da bodo imele od nje koristi gospodinje po mestih in po kmetih.

Naloge in težnje dandanašnje gospodinje.

Čas sam je prinesel, da je dobil gospodinski poklic, ki mu še do nedavna ni nihče hotel priznati posebne važnosti, ugled, ki mu gre po vsej pravici. Šele med svetovno vojno in prav posebno v težkih časih svetovne krize so spoznali njegovo pravo vrednost in njegov dalekosežni vpliv na gospodarstvo in ga zdaj uvrščajo med poklice, ki zahtevajo celega človeka.

Me gospodinje pa vemo, da je gospodinjstvo težak poklic, ki priganja ženo, da mora misliti na več stvari hkrati in dostikrat opravljati hkrati kar po več del, ki so največkrat vsa enako važna in nujna. Prav ta razcepljenost najbolj črpa moči gospodinje in jo utruja telesno in duševno. Vsak rokodellec se mudi po navadi pri enem samem poslu in, če še tako pridno dela, so njegove misli lahko vedno zbrane. Poklic gospodinje je pa neurejen kup najraznovrstnejših del, ki si večkrat v bistvu popolnoma nasprotujejo, in je najbolj podoben poklicu rokodelca, ki bi moral ob istem času delati čevlje, šivati obleke, po vrhu pa še peči kruh, torej skakati od enega dela k drugemu. Ni moža, ki bi se takšnemu delu ne uprl.

Gospodinj pa ni usojen mir in čas za zbranost. Ona se mora vsak hip izpremeniti in biti zdaj mati, zdaj kuharica, zdaj zopet perica, šivilja, bolniška strežnica in še marsikaj. Komaj je opravila eno delo, jo že čaka drugo, in tako se ji godi ves božji dan. In ko je utrujena od dela, premišljevanja in skrbi ter pride mož truden in nataknen domov, je zopet žena tista, ki se mora premagovati in prikrivati svojo utrujenost, da razvedri moža.

Tako se godi gospodinj srednjih slojev, ki dandanašnji pač ne more imeti pomočnice v hiši, da ne govorim o ženi najrevnejših slojev, kjer mora poleg moža, ki premalo zasluži, tudi žena hoditi za delom, da komaj oba skupaj 'preživita sebe in svojo družino. Ko pa pride ta žena zvečer vsa utrujena z dela domov, jo čaka doma zopet delo. Kako naj uboga sužnja, ubita od dela, sploh še kaj misli in preudarja. Nje duša mora počasi otopeti v neizmerno škodo svojih otrok, moža, sebe in posredno tudi v škodo vsega človeštva.

Klic in želja gospodinje po olajšanju in razbremenitvi nista porojena morda iz lenobe ali iz želje po brezdelju ali pa iz naveličanosti, ampak iz hrepenenja po lastnem duševnem življenju in izobrazbi. Naloga gospodinje je, da si poišče pot in pomočke, da si pri gospodinjstvu pridobi čas in prihrani telesno moč za še važnejše in težje delo, to je za izpopolnjevanje same sebe, da bo mogla dovolj pripravljena dobro vzgajati svoje otroke in biti močna opora, dobra svetovalka in prijetna tovarišica svojemu možu.

Ženska, ki ne misli, je dobra dekla ali sužnja, nikdar pa ne koristna mati, dobra gospodinja in pametna žena. Tisti trenutek, ko prične človek samostojno misliti, padejo zapahi vrat v duševno svobodo, in ko začutita oko in srce nje blagodejne žarke, mu postane jasen njegov cilj. Z dneva na dan postaja duševno prožnejši in sposobnejši za opazovanje, presojanje in ustvarjanje. Delo, ki je gospodinj v njeni otopelosti zaslužnjilo, naj torej mislečo zopet dvigne.

Od bolečine k ugodju

Danes se lahko iznebite vsakršnih bolečin, bodisi ušesnih, zobnih, neuralgije ali bolečin povzročenih od prehlada. Aspirin tablete jih odpravijo. Njih zaščitni znak je Bayerjev križ. Brez skrbi vzemite! Ne škodijo Vam!

ASPIRIN

V z. Jugos. k. d. Zagreb, Gajeva 32.
Oglas je registr. pod št. 3407 od 1. III. 1933.

Znanje gospodinje ni nikoli preveliko, če hoče uspešno izpolnjevati svoje težke in odgovorne dolžnosti. Zavest lastne sposobnosti in odgovornosti poklica vzbudi v gospodinj po lagoma samozavest, ki jo prerodi, da ji postane gospodinsko delo prijetno in da čuti po dobro storjenem delu užitek. (Dalje prihodnjič.)

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Mesna juha z rižem. 2. Govedina. Pražen krompir. Jabolčni hren. 3. Buhte.
Zvečer: Solata s fižolom. Trdo kuhana jajca.

Torek.

Opoldne: 1. Fižolova juha s špageti. 2. Nadevan ohrovt. Zmečkan krompir. 3. Kompot.
Zvečer: Telečja jetra v polivki. Polenta.

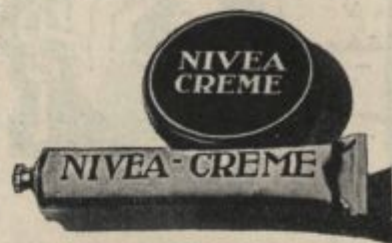
Sreda.

Opoldne: 1. Goveja juha z jetrnim rižem. 2. Govedina. Kitajsko zelje. Pražen krompir. 3. Palačinke.

Vlažno, hladno! Zdaj NIVEA

Zaradi varnosti natrite močno vsak večer obraz in roke z **Nivea-Creme**. To je dovolj! Koža Vam postane odporna in nežna. Veter in slabo vreme Vam ne bosta mogla več škodovati. Dobili boste spet mladostno zdrav in svež videz, ki ga imamo mi vsi tako radi.

Nivea je pocenil

Škatle: Din 3.50, 6.—, 12.— in 25.—.

Zvečer: 1. Prekajena svinjina.
2. Sirovo maslo. Čaj.

Četrtek.

Opoldne: 1. Ričet (na suhi juhi od prejšnjega dne). Kisla repa. 2. Sirov kolač.

Zvečer: Zeljnate krpice. Kompot.
Petek.

Opoldne: 1. Lečna juha. 2. Polenovka. Kislo zelje.

Zvečer: 1. Črna redkev s fižolom.
2. Čaj.

Sobota.

Opoldne: 1. Cvetačna juha. 2. Sesekljeni (faširani) goveji zrezki. Krompirjeva solata. 3. Jabolčni riž.

Zvečer: Možgani z jajcem. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Obarna juha s kruhovimi cmokci. 2. Pečeni svinjski zrezki. Krompirjev pire. Kisle gobice. 3. Figova torta.

Zvečer: Klobase. Hren.

*

Sirov kolač. 10 dkg sirovega masla, 12 dkg moke, 6 dkg sladkorja, 6 dkg zmletih lešnikov (mandeljev ali orehov), 1 rumenjaka, 1 žlico smetane zgnemo na deski v gladko testo. To testo potem razvaljamo 2 mm debelo,

ga položimo v pekačo in svetlorumeno spečemo.

Medtem pretlačimo skozi sito 15 dkg mokrega, sladkega sira, kateremu primešamo 2 dkg sirovega masla, 2 žlici sladkorja, 2 rumenjaka, žlico ruma in nekoliko sesekljanega limonovega olupka ter namažemo to zmes na pečeno testo.

Posebej pa vmešamo 2 rumenjaka in 7 dkg sladkorja, primešamo nazadnje še trd sneg in 2 žlici moke ter vse to namažemo po vrhu sira, nakar kolač do kraja spečemo. Ko je svetlorjave barve, je kolač pečen in ga razrežemo, ko je še vroč.

Težka zimska hrana

in pomanjkanje gibanja sta vzroka slabe prebave, napadov omedlevice, zaprtja in slabega delovanja črevesja. — Kri kroži v žilah prepočasi. Zaradi mraza začutimo spet stare bolezni, kakor poapnenje žil, hemoroide, zamaščenje srca in razne živčne bolezni. Zlasti zrelejši in starejši ljudje so dovzetni za te bolezni.

„Planinka“-čaj Bahovec

uniči povzročitelje bolezni, očisti in obnovi krvni obtok ter deluje blagodejno na vse telo in na naše splošno počutje.

Zahtevajte v lekarnah in drogerijah izrečno

«PLANINKA»-ČAJ BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, ampak samo v zaprtih in plombiranih zavojčkih po Din 20— z napisom izdelovalca.

Lekarnar Mr. Bahovec
Ljubljana.

Reg. broj 12.590 z dne 20. VII. 1932.

Zeljnatе krpice, glej našo knjigo: «Kako naj kuham», str. 284, rec. 71.

Polenovka. Namočeno polenovko operemo in pristavimo v mrzlo vodo, v katero denemo dva lavorjeva lista. Ko voda nekolikokrat prevre, jo odcedimo in poberemo iz polenovke kosti. Potem sesekljamо precej peteršilja in zdrobimo z nožem strok česna. Nato razbelimo v ponvi polovico sirovega masla in polovico olivnega olja, vržemo v to žlico drobtin in, ko narasejo, pridenemo takoj peteršilj, česen in polenovko. Vse skupaj še nekaj časa dušimo in dolivamo po žlicah vode. Nazadnje polenovko osolimo in opopravimo ter ji pridenemo za boljši okus nekaj zdrobljenih sardel; preden jo serviramo, pa zmešamo med sok precej parmezanskega sira. Polenovka ne sme dolgo vreti, ker postane sicer trda.

Figova torta. $\frac{3}{4}$ kg suhih fig dušimo z vodo tako dolgo, da so mehke in da se izduši ves sok. Nato fige n drobno sesekljamо in jih polijemo z 2 žlicama vina ali ruma. Posebej pa mešamo 4 rumenjake in 6 dkg sladkorja tako dolgo, da se zmes speni, pridenemo sesekljane fige, 5 dkg zmletih mandeljev ali lešnikov (s kožico vred), nekoliko nastrganega limonovega olupka in hkrati s trdim snegom od 4 beljakov še 8 dkg drobtin. To zmes stresemo v dobro namazano obliko za torte in spečemo. Pečeno torto namažemo po vrhu z marmelado. Zaradi lepšega jo pa lahko prevlečemo še s čokoladnim ali pa z rumovim ledom in jo okrasimo z narezanimi lešniki in figami. Ta torta čaka dolgo časa. A. P.

Utvín Gospodinski koledar za leto 1934, letnik XIV., uredila Utva, je po enoletnem prestanku zopet izšel. Kakor za prejšnja leta, je tudi za leto 1934 koledar vsebinsko bogat. Poleg praktično urejenega, preglednega stroškovnika prinaša, kakor običajno, za vse nedelje v letu meščanskim razmeram primerno sestavljene jedilnike, ustrezajoče sezonskim prilikam. Prinaša čez sto različnih, preizkušenih in priznanih dobrih kuharskih receptov. Letos kot posebnost pa še zanimiv strokovni članek «O hranilni vrednosti rib», ki ga je napisala za «Gospodinski koledar» gospa Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinske šole na Mladiki v Ljubljani. Gospa profesorica Marijana Kokalj-Zeljeznova priobčuje zanimiv načelni članek, ki se tiče perečega vprašanja dandanašnje gospodinje in njene pomočnice. Ljubiteljicam cvetlic in rastlinstva je posvečen članek «Življenje rastlin, ki ga je napisala profesorica H. B. — Kakor prejšnja leta,

Najrajši imam

težko delo!

V.J.2-33.

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Veliko pospravilo je zame praznik. Kakor bi trenil, preženem nesnago... kakor bi mig-nil, napravim kuhinjo lepo snažno. Ognjišče očistim tako, da se lahko ogledate v njem. In kaj šele kuhinjsko opravilo! Ne — tega ni mogoče popisati. Pridite hitro pome k trgovcu!

VIM

prinaša tudi ta koledar ge. M. Govekarjeve pregledno in vseskozi zanimivo poročilo «O gibanju in snovanju žen v letu 1932-33. v javnosti, doma in v tujini». Mnogo praktičnega gospodinskega drobiža izpopolnjuje knjigo in jo dela še zanimivejšo in bogatejšo od prejšnjih letnikov. Gospodinski koledar je vsako leto vestno zrelo urejenega gospodinjstva. Naroča se v Ljubljani, Mirje št. 27, in se dobiva tudi po vseh knjigarnah. Cena Din 20,—, po pošti Din 22,—.

Kako skrbimo pozimi za zdravje.

Prav tako kakor v vseh letnih časih, moramo tudi pozimi paziti na svoje zdravje. Zima je čas mraza in snega, ki sicer nista škodljiva, pa tudi vlage, ki je največji sovražnik človekovega zdravja.

Pozimi se moramo to p l o oblačiti. Če se obleka zmóči, neha biti slab prevodnik toplote in torej v obilnejši meri oddaja telesno toploto. Zato moramo skrbeti, da bomo imeli pod mokrim površnikom ali plaščem vsaj suho obleko. Obleka naj bo, če je le mogoče, v o l n e n a.

Zelo važno je, da pazimo na noge. Staro navodilo: «Tople noge, hladna glava», je še zmeraj edino pravilno. Pri vlažnem vremenu in v blatu nosimo snežke, toda samo takrat, kadar smo na cesti. Doma jih moramo takoj sezuti. Če imamo mokre noge, moramo izmenjati čevlje in nogavice. Če nas rado zmeraj v noge zebe, obujmo dvojne volnene nogavice in široke čevlje z vložkom iz plutovine. Nekateri celo zavijajo prste na nogah v pivnik in šele potem obujejo nogavice. Zvečer umivajmo noge v topli vodi in telovadimo. Tako se hitro iznebimo mrzlih nog.

Zimska obleka naj bo temna in debela. Zlasti priporočljive so podložene obleke, ker ostane med blagom in podlogo plast zraka, ki varuje telo pred mrazom. Kožuhovinarje ovratnike in kožuhe nosite samo takrat, kadar pade toplomer pod ničlo! Drugače se bo telo preveč raz-

vadilo in ne bo vzdržalo brez škodljivih posledic hujšega mraza. S šali je prav tako.

Da ne smemo mokre obleke na sebi posušiti, ve vsakdo. Zakaj, to je pa le malokomu znano. Vлага namreč porabi za izhlapevanje telesno toploto. Tudi če je obleka mrzla, dasi ni mokra, je dobro, če se doma hitro preoblečemo.

Nekateri starši puste otroke, da hodijo po mrazu z golimi koleni. Mislijo namreč, da se bodo otroci na ta način utrdili. To pretiravanje pa je nad vse škodljivo. Otrok mora biti tako oblečen, da ga ne zebe. Prav tako škodljivo pa je tudi pretirano zavijanje v volno in kožuvinno.

Tudi pozimi se moramo vsak dan izprehajati. Če hodimo peš, je bolje, kakor pa če bi se vozili. S hojo prezračimo pljuča. Vsak dan moramo tudi odpirati okna v sobah.

Stanovanje ne sme biti preveč kurjeno. 17 do 20° C v sobi je dovolj! Le za stare ljudi, za tiste, ki dosti sede, in za blede otroke je treba malo bolj zakuriti.

Hrana naj bo kolikor mogoče mešana. Pozimi lahko uživamo nekoliko več maščobe (surovega masla, slanine in olja).

Zlasti moramo biti previdni, če dobimo nahod ali pa katar. Takrat ostanimo doma in zapustimo toplo sobo le takrat, kadar drugače ne gre. Zunaj ne ostajajmo predolgo in nikar se na cesti ne pogovarjamo.

Zlasti dva dneva sta pozimi nevarna, ker nas rada zapeljeta, da ne pazimo dovolj na zdravje. Božič s polnočnico in Silvestrov večer. V obeh dnevih je treba gledati, da ostanemo kar se da zmerni pri jedi in pri pijači. Alkohol in nikotin sta dva nevarna strupa! In če takrat tudi plešemo, moramo paziti, da ne hodimo razgreti na hladno.

Le tako bomo ostali zdravi!

JAJNINE

ZLATO NAŠIH HRANIL

MAKARONI, SPAGETI,
JUHINE ZAKUHE

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstvih knjig: za vsa leta Din 100—, za pol leta Din 54—, za četrť leta Din 27—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5—; za Italijo Lit 50—.
Posamezna številka Din 5—, krojna priloga Din 2—, gospodinjstva knjiga Din 30—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100—, Vezava teh knjig Din 60—.

Pri teti Marici in njenih putkah.

(Nadaljevanje.)

«Zadnjič, draga tetka, mi je pisala neka naša naročnica: 'Od soseda sem kupila tri Leghornke, ki so pri njem znesle na leto vsaka do 150 jajc. Jaz jih imam že dva meseca, pa mi jih je znesla najboljša komaj sedem. Pa ste pisali, kako dobro neso Leghornke. Zakaj pa ravno pri meni ne neso?' — Kaj naj odgovorim tej naročnici?»

«Ti ji lepo povej, naj poškili sosedu čez plot, pa naj se zanima, kako on ravna s svojimi kokošmi. Če žival pri novem gospodarju ne nese toliko kakor pri prejšnjem, potem temu ni kriva vrsta, ampak novi gospodar sam. Pomisliti mora, kako bi se on obnesel s svojo delavnostjo, ko bi ga kar na lepem poslali v druge kraje, kjer bi bil način življenja čisto drugačen. Vaša naročnica naj potrpi, da se žival novemu življenju privadi. Gleda naj pa tudi, da nudi novim Leghornkam iste življenjske pogoje kakor sosed. Zato naj večkrat poškili preko plota.

Podobno sem bila jaz razočarana v začetku svoje kurjereje. Kupila sem deset najboljših kokoši na neki farmi. V duhu sem že računala, koliko jajc bom na leto pridelala in kako se mi bodo putke izplačale. O, kako sem bila žalostna, ko se kokoši niso obnesle tako, kakor sem od njih pričakovala. Šla sem nad gospodarja farme in mu nekaj debelih povedala. Ta se mi je pa smejal in mi razkazal svoje kokošnjake. Pokazal mi je, kako on redi kokoši, kako lep red ima, kakšno čistoto, kako pravilno ravna z njimi. Nemalo sem strmela. Ker je videl, da imam s kokošmi veliko veselje, mi je dal nekaj knjig na posodo. Posihmal sem se za kokoši še bolj brigala in sem dosegla čisto lepe uspehe. Daj živali, kar potrebuje, pa bo tudi ona tebi dala!»

«Kaj pa, če je kokoš dobra jajčarica, ali to kaj vpliva na zarod? So morda piščeta takih kokoši šibkejša?»

«Imela sem že prav dobre, pa tudi prav slabe jajčarice, ki so imele

Otroška moka

NESTLE

lahko prebavljiva hrana.

šibka piščeta. Jaz mislim, da pridonost jajčaric ne vpliva na zarod. To je čisto od posamezne živali odvisno. To je dedna lastnost, zato piščancev od kokoši, ki rodi šibko pleme, ne uporabljaj za zarod.»

«Taka je torej ta stvar. Teta, tolikokrat sem že premišljevala, kako pa prav za prav poznamo, koliko je kokoš stara?»

(Dalje prihodnjič.)

Kadar začne listje odpadati

in zamenja priroda svojo poletno obleko, se vsak previden človek top-leje obleče.

Marsikdo se pa ne ravna po tem pravilu in se hitro prehladi.

Prehlad sicer ni nič hudega, ker se vsak človek gotovo po 5- do 6krat na leto bolj ali manj prehladi.

Ker pa ima vsak, še tako lahek prehlad lahko hude posledice, če ga zanemarimo, moramo gledati, da ga pozdravimo, brž ko se pokaže, kar storimo najlaže z nekaj aspirinovimi tabletami «Bayer».

Otroci se v šoli

večkrat prehlade. Ta nevarnost je ob jesenskem deževju tolikanj večja, ker sede v mokrih čevljih večkrat v nezadostno zakurjenih šolskih prostorih.

Redne posledice takšnega prehlajenja so: hripavost, kašelj ali pa bronhialni katar.

Oprezni starši kupijo in dajo otrokom za zdravljenje teh bolezni takoj Bayerjev Kresival, ki jih zanesljivo in hitro pozdravi. Kresival ima prijeten okus in ga zato otroci radi uživajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnštvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I. Rokopisi se ne vračajo.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani predstavnik Miroslav Ambrožič.

SOLIDNA POSTREŽBA ■
ANIZKE CENE ■
LEPA LINIJA KROJEV ■
OSEBNO ■
NASVETOVANJE ■

VELIKA IZBERA
EDINSTVENI KROJI ■
RAFINIRAN OKUS ■
ATELJE BREZHIBEN ■

SALON

* **VERA**

NEBOTIČNIK, 6. nad.

Brezplačni lift na razpolago

TELEFON STEV. 24-63

*

je najboljša nogavica

Kaj vse dobite pri nas:

pletenine	porcelan	damske plašče
trikotajo	steklo	damsko konfekcijo
damsko perilo	kuhinjsko posodo	predpasnike
moško perilo	aktovke	kuhinjske potrebščine
nogavice	damske torbice	otroške igrače
rokavice	nahrbtnike	norimberško blago
ovratnike	turistovske potrebščine	čevlje vseh vrst
samovezuice	toaletne potrebščine	iz lastne tovarne

Trgovska hiša **ANT. KRISPER**

Stritarjeva ulica
št. 1-3

LJUBLJANA

Mestni trg
št. 26

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave
 Vam oskrbi,
 od preprostih
 do najfinejših,

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

Kakor boža-
 joč okvir
 okrog drago-
 cene slike je
 praktičen in
 lep dežnik.

Seveda samo,
 če je prvo-
 vrstno blago,
 s katerim Vam
 postreže
 trdka

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Na drobno! Mestni trg 15. Na debelo!

Ustanovljena leta 1839.

Tudi Ti vzemi

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU